

1 SAMUEL

NABEMA CARTA SAMUEL

Naārā carta 1 Samuel abadara, 2 Samuel abada sida carta abaalde basia. Mañ cartara Samuel trā ʔasidaa Ācōrēneba bedeabari Samueldebemada ʔā ʔā bēṛā. Baribara carta barama umé panane ʔapedada bēṛā tēābe trāda umé ʔasidaa: 1 Samuel idjaba 2 Samuel. Naāgara nabema carta Samuel abadaa. Samuelera israelerā ēdra ʔabari dji jīrūarebema basía. Ācōrēba idjía Saulda, Davi sida israelerā boroda ʔabisia.

Ni abaaba adua ʔaa caiba nañ cartara ʔasida baribara dji ʔadaba cawa basia Israel druadebemarāda Juda druadebemarā ume awara wāsidaa. 1 Samuel 27:6de maāra ebuda ʔaa.

Dadji ēberā bedeade 1 Samuel cartadebemada naāda ʔā eropanāa: Samuel topedadebemada (1:1neba aba 2:10daa), Samuel sacerdote Eli ume waridadebemada (2:11deba aba 4:1naa), Ācōrē baurude pilisteorā jawaḏe ʔadebemada (4:2deba aba 7:1naa), Ācōrēba Saulora israelerā boroda ʔabidadebemada (8:1neba aba 12:25daa), Ācōrēba Saul igaradebemada (13:1-15; 15:1-35), Ācōrēba Davira dji dromada ʔadebemada (16:1neba aba 17:58daa), Saulora Davi ume dji quīrū ʔadebemada (18:1neba aba 19:24daa, 21:1neba aba 22:23daa; 26:1neba aba 28:2daa), Saul beudadebemada (28:3-25; 31:1-13).

Ebuda ʔaa Saulora edaara wābaramisa Davira dji dromaara ʔebara basía. Māwā Judadeba yōpedadarāra dji dromaara panesidaa Genesi 49:10de ʔā ʔā quīrāca.

Ācōrēba Anaa warra diada

1 ¹Ēberāda basia Elcana abadada. Elcanara Jerohaā warra basía. Jerohaāra Elihú warra basía. Elihúra Tohu warra basía. Tohura Zup warra basía. Zup ēberārāra Epraiāneba yōpedadarā basía. Mañ Elcanara Ramá purude Epraiā ējūā eyaida ʔade ʔabadjia. ²Elcanaba quimada umé erobasia. Aba Ana abadjidaa. Dewarabemara Penina abadjidaa. Peninaba warrarāda erobasia baribara Anara warra unuca basía.

a 1:1. Ramá purura hebreo bedeade Ramataiā abadaa. Nuevo Testamentode Arimatea abadaa.

³Poaza Elcanara idji purudeba Silodaa wābadjia jūma poya Ɂl Ācōrēa bia bedelai carea idjaba animarā babue diai carea. Mañ ewaride Elida, idji warrarā Opnida idjaba Pinéda Ācōrē sacerdoterā basía. ⁴Elcanaba Ācōrēa animarā draga babue diabaraza nedjarada idji quima Peninaa, idji warrarāa biɁa diabadjia. ⁵BaribarɁ idji quima Anaa nedjara dji biara ɁlɁa diabadjia. ⁶Ācōrēba Anara warra unubicamīna Elcanaba idjira bio quīrīā Ɂasia. ⁷Ācōrēba Anara warra unubica baɁa bērā Peninaba idjira baridua mīā sēbadjia sopua Ɂamārēā.

⁷Poaza Ācōrē dedaa wāɁɁade Peninaba Anara mīā sēbadjia. Mañ carea Anara jīā ɁlɁa ne coca basía. ⁸BaribarɁ dji quima Elcanaba jarabadjia:

–Ana, Ɂcārē cārēā jīā Ɂl? ɁCārēā Ɂlra jāwā ne coé Ɂabari? ɁCārēā sopua Ɂl? ɁɁamaarā mɁ quīrīāra biara Ɂléa die warrarā erobai cāyābara?–

⁹Ewari aba Silode ne copeɁadacarea Anara piradrɁpeɁa Ācōrē dedaa wāsia. Mañne sacerdote Elida dji eɁa wābada caita chūmasia. ¹⁰Mama Anara bio sopuaba jīā ɁlɁa Ācōrēa bedea Ɂasia. ¹¹Idjia wārāneba nāwā jarasia:

–Ne jūma poya Ɂl Ācōrē, mɁ sopua carea Ɂla mɁɁa quīrā djuburiaibarɁ mɁ warrada diadua. Māwā diasira mɁa mañ warrara Ɂla diaya idji zocai Ɂamisa Ɂla quīrīā ɁlɁa o Ɂamārēā. Mañne idji buɁara tɁca baya.–^c

¹²⁻¹³Anara dārā Ācōrēa bedea djuburiasia. Chupea bedea Ɂasia, jīgua bedeaé Ɂasia. Mañne Eliba idji i doudowa ɁlɁa unu Ɂasia. BaribarɁ idjia bedea Ɂlra ūrīé bērā Eliba crīchasia idjira beu chūmɁda. ¹⁴Mañ bērā Eliba jarasia:

–ɁAba sāɁbe Ɂlra jāwā beu chūmai? ɁWaa itua dorādua!–

¹⁵Anaba jarasia:

–MɁra beu Ɂléa. Uva Ɂa aseada, ni dewara itua sida doé Ɂla. ĀtebarɁ bio sopua Ɂl bērā soɁeba Ācōrēa quīrā djuburiada iwidí Ɂasia. ¹⁶Crīcharādua mɁra wērā cadjiruada. Bio sopua Ɂl bērā Ācōrēa māwā iwidí Ɂasia.–

¹⁷Mañne Eliba jarasia:

–Māēteara necai wādua. MɁa quīrīā Ɂla dadji israelerā Ācōrēba Ɂla iwididara diaida.–

¹⁸Anaba jarasia:

–Bia Ɂla.–^d

MāwāpeɁa Anara jēda idji ēberārā pañmaaa wāsia. JūēpeɁa ne cosia. Waa sopuaé basía.

b 1:5. *Ne djara dji biara ɁlɁa.* Mañra hebreo bedeaɁe ebuda Ɂléa. *ĀɁlɁamaarā* jara Ɂla “auɁu diabadjia.” **c 1:11.** Anaba jara Ɂasia idji warrara nazareo baida aba beubarɁɁaa. Numero 6:1-5. **d 1:18.** *Bia Ɂla.* Hebreo bedeaɁe jara Ɂla: “MɁa quīrīā Ɂla Ɂla mɁra bia unu baida.”

¹⁹Nurēma diapededa Ācōrēa bia bedeadapeda Ramánaa ādji dedaa wāsīdaa. Elcanara idji quima Ana ume cāisia. Mañne Ācōrēba Anara carebasia. ²⁰Māwā Anara biogoa besia. Idji warra toi ewari jūēside umaquīrā warrada tosia. Mañne jarasia: “Māa Ācōrēa idjida iwīdisia.” Māwā dji warrara trā ʔasia Samuel.

²¹Māwānacarea Elcanaba poaza obari quīrāca jūma idji ēberārā ume Silodaa wāsia Ācōrēa animarā babue diai carea idjaba Ācōrēa diayada adara jūma diai carea. ²²Baribara Anara wāē basia. Idji quimaa nāwā jarasia:

–Māra wāēa aba māl warra ju amabarādaa. Ju amasira māa idjira Ācōrē quīrāpita ʔade wāya. Mañbe idjira mama ʔeya.–

²³Mañ carea dji quima Elcanaba jarasia:

–Baa o quīrā ʔa quīrāca odua. ʔedua aba ba warra ju amabarādaa. Ācōrēba bara carebaya baa oi jaraɖara omārēā.–

Mañ bēra Anara wāē basia aba dji warra ju amabarādaa.

²⁴Warra ju amanacarea wadi caibe quirude Anaba idjira Silode Ācōrē dedaa edesia. Mañne paca zaque poa ūbea ʔada, harinada veintidos libra, idjaba animarā e oɖade uva ʔada ta edesia.^e ²⁵Paca zaque Ācōrēa babue diadapeda dji warra zaquera Elimaa edesia. ²⁶Mañne Anaba Elia jarasia:

–Mā boro, ʔba quīrāneba ʔaca wērā nama ba caita Ācōrēa beɖea ʔadara? Wārāneba jaraya: mālra mañ wērāa. ²⁷Māa Ācōrēa warrada iwīdi ʔasia. Mañbe māa iwīdida quīrāca idjia nañ warrada māa diasia. ²⁸Mañ carea māl warrada Ācōrēa diade ze ʔaa. Idji zocai ʔamisa Ācōrē itea ʔaya.–

Mañne Ācōrēa bia beɖeasia.^f

Anaba Ācōrēa trāāna

2 ¹Mañbe Anaba Ācōrēa nāwā beɖeasia:

Ācōrē, ba carea mālra soɖeba wārāda ʔasrida ʔaa. Baabarā māa aʔlada dia ʔaa.

Māl dji quīrū quīrāpita ipidaya baa mālra ēdra ʔada bēra. Wārāda mālra bio ʔasrida ʔaa.

²Ācōrē, ni abaada ba quīrāca neēa. Dai Ācōrē, ni abaaba dairā poya wagacaa baa wagabari quīrāca. Dewara ācōrēda ba quīrāca neēa.

³Ācōrēba ne jūmada cawa ʔaa. Idjiabarā dadjia o panara cawa obaria. Mañ bēra ni abaada dji droma quīrāca beɖeaié ʔaa. Ni maārī biɖa māwā beɖeaié ʔaa.

⁴Idjiabarā ēberā mēsrā ʔeara poyabaria baribarā dji aʔaaé queɖeaa aʔlada diabaria.^g

e 1:24. *Paca zaqueda poa ūbea ʔada.* Hebreo beɖeade ācala cartade nāwā ʔa ʔaa: “Paca zaqueda ūbea.” *Veintidos libra.* Hebreo beɖeade ʔa ʔaa “efa.” **f 1:28.** Hebreo beɖeade ebuda ʔaēa caiba Ācōrēa bia beɖeasida. **g 2:4.** *Ēberā mēsrā ʔeara poyabaria.* Hebreo beɖeade nāwā ʔa ʔaa: “Ēberā mēsrā ʔearā enedramara ʔaabaria.”

- 5 Ne bara beadara idira ne coði carea djārã itea traja panla, baribara ne neé beadaba idira aduba eropanla.
Wērã warra toca badaba warrarãda siete tosia.
Baribara warra zocãrã toðaba waa warra toéa.
- 6 Ācōrēbara zocai ðaira, beui sida diabarìa. Idjia ēberãra beudarã panabadama ðabarìa idjaba ārēbabibarìa.
- 7 Ācōrēbara ne neé beada, ne bara bea sida ðabarìa.
Dji droma beara edaara ðabarìa idjaba dji edaara beada dji dromada ðabarìa.
- 8 Ācōrēba nañ ējũara oda bērã idjidra djibarìa. Idjideba ne jũmada ðla.
Mañ bērã ne neé quirura dji dromada poya ðaya.
Ne ðatabuebadama ðabarira dji bororã dede dji dromada poya ðaya.
- 9 Ācōrēba idji ijã beara wagabarìa baribara dji cadjiruarãda beudarã panabadama pãĩmane ðabarìa.
Ni añaaba ara idji lãlãdeba poyaca.
- 10 Ācōrēba idji dji quĩrũra jũma poyaya. Bajãneba baa ðaebara quĩrãca ãdjirãra bio cawa oya.
Ācōrēba jũma nañ ējũãne beara cawa oya. Idjia ðlãda boroa lãlãda diaya. Idjia edada borora dji dromaara ðaya.
- 11 Māwānacarea Elcanara Ramá puruðaa jēda wāsia. Baribara idji warra zaquera sacerdote Eli ume ðesia Ācōrē dede carebamārēã.

Eli warrarãba cadjirua o panana

- 12 Eli warrarãra dji cadjiruarã basía. Ācōrēda wayadaca basía.
- 13 Sacerdoterãba oðida panl quĩrãca oðaca basía.^h Ātebara nãwã obadjidaa: añaaba Ācōrēa animarã dragada babue diabipeða dji djara dju ðlãde sacerdote nezocaba mĩasu quida ũbea eroðara enebadjia. 14 Mañba nedjara dju nũlara supeða idjia jira edadara edebadjia sacerdoteba comārēã. Israelerãba Silode Ācōrēa animarã draga babue diabidaza mãwã obadjidaa. 15 Mañ awara dji draga babue diai naēna sacerdote nezocara zepeda dji draga babue diabi ðla nãwã jarabadjia:
–Ne djarara diadua sacerdoteba bá comārēã. Idjia nedjara djudada quĩrĩã, ãtebara dji õgoada quĩrĩã ðla.–
- 16 Mañne ēberãba dji dragada naãrã babue diadida panlana aibara, dji nezocaba panubadjia:
–Mãwãēã. Ara nawena diadua. Mãwãēbara mla jãrĩ edaya.–
- 17 Mãwã Eli warrarãba cadjirua o panlra Ācōrē quĩrãpita bio bié ðasia. Israelerãba animarã Ācōrēa babue diabadara ãdjia sirié unubadjidaa.
- 18 Mãwã panlne Samuelba Ācōrē dede careba ðabadjia. Idjia sacerdote djio lino wua oðara jãbadjia. 19 Poaza dji papaba idjia cacuaðe jãmārēã

obadjia. Mañra diade wābadjia dji quima ume poaza animarā babue diade wābada. ²⁰Mañne Eliba Elcanara dji quima sida nāwā bia jara ðabadjia:

–Elcana, Ācōrēba bía dewara warrarāda bā quima Ana ume unubiya idjia warra naārā iwidiada Ācōrēa diada bēra.–

Māwānacarea Elcanara idji quima ume jēda diguidaa wābadjidaa.

²¹Mañbe Ācōrēba Anara carebadadjia. Māwā Anaba umaquīrā warrada ūbea idjaba wērācaurāda umé tosia. Mañmisa Samuelera Ācōrē quīrāpita ðada warisia.

²²Mañ ewaride Elira bio drōāda ðasia. Idjia ūrīsia idji warrarāba israelerāra bié o panāda. [Mañ awara ūrīsia ādjirāra wērārā Ācōrē wua dede eda wābadama ne obadarā ume mīa comā panabadada.]²³⁻²⁴Mañ carea idji warrarāa nāwā jarasia:

–Mā warrarā, bārāba cadjirua o panāra jūmarāba jara panā. Wārāda Ācōrē puruba jara ðara bio cadjirua ða. ¿Cārē cārēā māwā o panā? ²⁵Abañba djārāda bié oibāra, Ācōrēba mañ ēberāra poya carebaya dewarabema ume bia ðemārēa. Baribāra abāba Ācōrēda bié oibāra ¿caiba idjira carebai?–

Māwāmīna Eli warrarāba ādji zezaba jaradara ijānaé basía. Ācōrēba ādjira māwā erobasia beudida quīrāna bēra.

²⁶Mañmisa Samuelera wari basía. Ācōrēba, ēberārā biā idjira bia unusidaa. ²⁷Mañ ewaride Ācōrēneba bedeabarida aba Elimaa zepeda nāwā jarasia:

–Ācōrēba nāwā jara ða:

“Bārā drōā naēnabemarā Egiptodebema boro jāwaeda panasidade mā ādjirāa ara mānebemada ebuda cawabisia. ²⁸Mañne mā jūma israelerānebemada Aaroñdra idjaba bārā, idjideba yōbādarā sida edasia mā sacerdoterāda ðadamārēa. Māwā bārāba animarāda mā babue diabadaa, incienso querada bá diabadaa, idjaba mā quīrāpita sacerdote djiora jābadaa. Mañ awara mā bārā drōā naēnabemarāa jarasia israelerāba animarā draga mā babue diabada bārā sacerdoterāba dji jaradebemada edadida panāda codi carea. ²⁹¿Bārāba cārē cārēā mā animarā babue diabi jaradara, dewara diabi jarada sida sirié unubada? ¿Cārē cārēā bā warrarāra mā cāyābara biara quīrā ða? Mā puru israelerāba animarā draga babue diabada dji biara ða nedjara co panāneba bā warrarāra boreguea panā.”

³⁰Dadji israelerā Ācōrēba naēna jarasia bā dedebemarāra, jūma bā ēberārā sida ewariza idji sacerdoterāda ðadida. Baribāra idira nāwā jara ða:

“Mā bārāra waa mā sacerdoterā idu babiéa. Ātebāra mā bia jara panāda mā bia ðaya idjaba mā igara panāra mā bié ðaya. ³¹Mā bārā cawa oi ewarira jūēbāra. Mañne bā dedebema drōāé ðeara, bā ēberārā drōāé ðea sida mā jūma quinibiya. Ni abāda waraga beudaéa. ³²Mañ ewaride mā israelerāra bia o ðaya baribāra bā ēberārānebema ni abāda waraga beudaéa. Mañ bēra ewariza

i 2:22. Bedea corchetede ðara carta dji drōāara beade neéa.

bārāra sobié panania idjaba sopua panania.^{j 33} Māla ɓa ēberārānebemada aba idu sacerdote babiya. Māwāmīna idjira sobié ɓaya idjaba sopua ɓaya. Mañne waabema ɓaɗeɓa yōɓɓadarāra drōñ ɓaɗaēne beudia.^{k 34} Nañgɓa cawabiya māla jaradara wārāda māwāida: ɓa warrarā Opnira, Piné sida abari ewaride beudia.

³⁵ Māwānacarea māla dewarada ɓaya mā sacerdote bamārēā. Māla quīrā ɓa quīrāca idjia jūma ariɗe o ɓaya. Idjideɓa yōɓɓadarāda māla ɓaya ewariza mā sacerdoterāda beadamārēā. Māla israelerā boro ɓai ewarideɓa ātaa ādjira ewariza māwā beadia. ³⁶ Mañ ewaride ɓa ēberārānebema waɗi zocai ɓeara ādji quīrāpita zedapeɗa quīrā dɓuburiada iwidiɗia paratada, coɗi sida maārī diadamārēā. Mañ awara ne coɗi carea iwidiɗia sacerdoterā nezocarāda ɓadamārēā.”–

Ācōrēba Samuel trāna

3 ¹ Cūdra Samuelba Ācōrē quīrāpita Elira carebabadjia. Mañ ewaride Ācōrēra ēberārā ume ara cadrāa bedeaca basía. Mācua cāimocara quīrāca ne unubica basía. ² Elira dau towa ɓa bēra bia unuca basía. Ewari aba idji cɓɓaɗe cāi ɓasia. ³ Mañne Samuelera Ācōrē wua dede cāi ɓasia. Mama Ācōrē baurudeda ɓasia idjaba ībīrāra waɗi urua nūmasia. ⁴ Māwā ɓaɗe Ācōrēba Samuelera trā jarasia:

–¡Samuel!–

Samuelba panusia:

–Nama ɓa.–

⁵ Ara mañda Eli cāi ɓamaa pira wāpeɗa nāwā jarasia:

–Nama ɓa. ¿Cārē cārēā trā ɓa?–

Eliba panusia:

–ɓara trāē ɓa. Cāine wādua.–

Samuelera jēda wāpeɗa idji cɓɓaɗe tabesia. ⁶ Mañne Ācōrēba idjira waya trā jarasia:

–¡Samuel!–

Ara mañda Samuelera piradrɓeɗa Eli ɓamaa wāsia. Mañne jarasia:

–Nama ɓa. ¿Cārē cārēā trā ɓa?–

Eliba panusia:

–Warra, ɓara trāē ɓa. Cāine wādua.–

⁷ Samuelba Ācōrē sāwā bedeabarida adua ɓasia Ācōrēra waɗi idji ume bedeaca ɓaɗa bēra. ⁸ Mañbe Ācōrēba waya Samuelera trā jarasia. Ara mañda Samuelera piradrɓeɗa Elimaa wāsia. Mañne jarasia:

–¿Cārē cārēā trā ɓa?–

Mañneɓaɓa Eliba cawasia Ācōrēɓaɓa Samuelera trā jara ɓaɗa. ⁹ Mañ bēra idjia Samuelea jarasia:

j 2:32. *Bārāra sobié panania idjaba sopua panania.* Hebreo bedeade mañra ebuda

ɓaēa. k 2:33. Hebreo bedeade mañ versículora ebuda ɓaēa. Elideɓa yōna sacerdoterā beupedaɗada 1 Samuel 22:6-23ɗe ɓa ɓa.

–Cãine wãdua. Baribara Ācōrēba bara waya trã jaraibara idjia nãwã panudua: “Bedeadua mã Boro, mãa ũrĩ ßa.”–

Mañ bẽrã Samuelera jẽda wãpeda idji cãdade taßesia. ¹⁰Mañne Ācōrẽra wayacusa zepeda Samuelera trã jarasia naẽna oda quĩrãca:

–¡Samuel! ¡Samuel!–

Samuelba panusia:

–Bedeadua mã Boro, mãa ũrĩ ßa.–

¹¹Ācōrẽba jarasia:

–Dãrãẽne mãa bãrã israelerãra ãcara bio cawa oya. Mañ ũrĩbadara bio dauperadia. ¹²Mañ ewaride mãa Eli, idji ãberãrã sida cawa oi jaraðara jũma oya. ¹³Idji warrarãba mã quĩrãpita cadjirua obadara bio cawa ßamĩna idu obi ßa. Mañ carea mãa jarasia idji ãberãrãra ewariza cawa o ßaida. ¹⁴Mãa wãrãneba Eli ãberãrãa jarasia ãdjia cadjirua obadara ni maãrĩ biða quĩrãdoaeða. Animarãra mãa babue diacuabada sida waðibida mãa quĩrãdoaeða. Ne diabada sida mãa quĩrãdoaeða.–

¹⁵Ācōrẽ bedeadacarea Samuelera idji cãdade cã ßesia. Diapeda ãrãmapeda Ācōrẽ dede eða wãbadara ewa nũmasia. Baribara Samuelba cãimocara quĩrãca ũrĩnada Elia jara quĩrãẽ basia. Waya ßasia mãwã jaraida. ¹⁶Baribara Eliba Samuelera trãsia:

–¡Warra, Samuel!–

Samuelba panusia:

–Nama ßa.–

¹⁷Mañne Eliba iwidisia:

–¿Ācōrẽba ßa cãrẽda jarasi? Idjia jaraðara ni maãrĩ biða mẽrãrãdua. ¡Ācōrẽba bara bio cawa oya idjia jaraðada mãa jũma jaraẽbara!–

¹⁸Mañ carea Samuelba Elia jũma jarasia. Ni maãrĩ biða mẽrãẽ basia. Mañne Eliba sopuaba nãwã jarasia:

–Idjidra Ācōrẽ bẽrã idjia quĩrã ßa quĩrãca oida ßa.–

¹⁹Samuel waribara ãcōrẽra idji ume ßasia. Idjia Samueldeba jaraðara jũma obadjia. ²⁰Mañ bẽrã jũma israelerãba Dañ eyadeba aba Beersebã jewedadaa cawasidaa Samuelera wãrãda Ācōrẽneba bedebarida. ²¹Mañ ewaride Ācōrẽra Silode Samuelma odjapeda idji bedeara cawabibadjia.

4

¹Mañra Samuelba jũma israelerãa jarabadjia.

Pilisteorãba Ācōrẽ baurude edapedada

Mañ ewaride pilisteorãra israelerã ume djõni carea Apec purude ãbaa dji jaresidaa. Mañ bẽrã israelerãra ãdjirãmaa djõne wãnapeda Ebenezer caita duanesidaa. ²Djõsidade pilisteorãba israelerãra mil quĩmãrẽ quenanapeda poyasidaa.

³Israeldebema sordaorã jẽda zebada unusidade dji bororãba ãdjiza iwidisidaa.⁴

1 4:3. *Dji bororã.* Hebreo bedead nãwã ßa ßa: “Israelerã dji drõãrã.”

–¿Cārē cārēā idi Ācōrēba pilisteorāa idu poyabisi? Ācōrē baurudera Silode edade wāna dadjirā tāēna bamārēā. Māwā Ācōrēba dadjirāra dji quīrū jawaedabemada ēdrā baya.–

⁴Mañ carea sordaorāba ācra Silodaa diabuesidaa Ācōrē baurude enenamārēā. Mañ baurude ārā Ācōrē jūma poya bāra bajānebema nezocarā zaca i bara panā ēsi bābadjia. Eli warrarā Opnira, Piné sida Ācōrē baurude enebadarā ume zesidaa.^m ⁵Ācōrē baurude israelerā sordaorā duanama jūēbisidade jūmarāda bāsrīda jīgua biasidaa. Mañba egorora uresia. ⁶Mañ bāga duanara pilisteorāba ūrīnapeda ādjiza iwīdisidaa:

–¿Cārē cārēā hebreorāra jācua bāga duanā?–

Mañne cawasidaa Ācōrē baurudera israelerā duanamaa enesidada.

⁷Mañ carea bio ne waya panāneba jarasidaa:

–¡Ādji Ācōrēra ādjirā duanama jūēsia! ¡Ay, dadjirāra mīā djuburi panā! Wadibida ni abāba ādji ācōrēra dadjirā ume djōne enenaca basía.

⁸¡Ay, dadjirāra mīā djuburi panā! ¿Caiba dadjirāra jāā ācōrē bāba bea jawaedabemada ēdrā bāi? Ara mañ ācōrē beaba egiptorāra ējūā pōasa ewaraga bāde ne quīrātanoaneba quinibisidaa. ⁹Mañ carea ¡dadjirāra sozarra beadarā! ¡Mēsra djōnadra hebreorā jawaeda bāeda amaaba, ādjirāra dadjirā jawaeda panana quīrāca!–

¹⁰Mañbe pilisteorāra waya djōne wānapeda israelerāra poyasidaa. Māwā poyabada carea israelerāra ādji dedaa mīrū wābarasidaa. Pilisteorāba zocārā quenasidaa. Israeldebema sordaorā jīrūba djōne wābadara treinta mil quenasidaa. ¹¹Mañbe pilisteorāba Ācōrē baurudera edasidaa. Mañ awara Eli warrarā Opnira, Piné sida beasidaa.

¹²Benjamīlneba yōnada aba ādji djō duanamaaba pira wāpeda abari ewaride Silode jūēne wāsia. Sopuaba idjia cacuade jā bāra jūma cōācuapeda egoro sida idji boro ārā cua erobasia. ¹³⁻¹⁵Mañne Elira idji buguede óare chūmasia quīrācuīta bāi carea. Idjira 98 poa bā bēra dau towa basia. Baribara Ācōrē baurude carea jūmawāyā crīcha bā bēra māwā quīrācuīta basia. Mañne dji ēberā mīrū wānara purude jūēpeda israelerā sordaorā sāwāpedadada jūma nēbarasia. Mañ ūrīnapeda sopuaba purura bāga duanesia. Māwā bāga duanā ūrībarāde Eliba iwīdisia:

–¿Cārē cārēā ēberārāra jācua bāga duanā?–

Mañne dji ēberā mīrū wānaba israelerā sordaorā sāwāpedadada Elia jarade wāsia. ¹⁶Idjia Elia nāwā jarasia:

–Dadjī israelerā djō duanamaaba māra mīrū zesia.–

Eliba iwīdisia:

–Warra ¿sāwāsi?–

¹⁷Dji jarade zeda ēberāba nāwā panusia:

–Pilisteorāba poyabada carea dadji israelerāra mīrūsidaa. Ādjirāba zocārā quenasidaa. Ba warrarā Opnira, Piné sida beasidaa. Mañ awara Ācōrē baurudera pilisteorāba edasidaa.–

¹⁸Ācōrē baurudedebema ūrībārāde Elira purude eda wābada orrocawa jedaa ħaesia. Idjira drōāda ħa bēra idjaba bio boreguea ħa bēra, ħaebārāde idji ārīmasira ħapeđa beusia. Elira cuarenta poa israelerā ēdra ħabari basía.

¹⁹Mañ ewaride Eli āīguda biogoa basia, warra toi carea basia. Idjira Piné quima basía. Mañne idjia ūrísia pilisteorāba Ācōrē baurudera edasidada, idji quimara beasidada, idjaba dji zāwārē sida jaidasida. Mañ ūrībārāba cawaēne warra puapeda tosia. Baribārā warra puara droaē basía. ²⁰Beubārāde idji carebabada wērārāba idjía nāwā jarasidaa:

–Necai ħadua. Baa umaquīrā warrada tosia.–

Māwā jarapedadamīna idjira quīrā cawaē nūma bēra ni cārē sida panuē basía. ²¹⁻²²Ātebārā nāwā jarasia:

–Ācōrēra dadji israelerā tāēna ħadada neēa, idji baurudera dewaraba edapedada bēra.–

Māwā jarasia idji zāwārē Elida, dji quima Piné sida beupedada bēra idjaba Ācōrē baurudera dewaraba edapedada bēra. Ācōrēra dadji israelerā tāēna ħadada neēana ada bēra idji warrara trā ħasia Icabod.–

Pilisteorāba Ācōrē baurude eropanana

5 ¹Pilisteorāba Ācōrē baurudera Ebenezerdeba ādji puru Asdođaa edesidaa. ²Mañbe ādji ācōrē Dagoā dede ededapeda idji caita cobasidaa.

³Nurēma diapededa Asdodebemarā Dagoā dede edaa wābādade ādji jawaba oda ācōrē Dagoāra egode ħarru tabada unusidaa Ācōrē baurude quīrāpita. Mañda idji ħabarima ādjia waya āta nūmasidaa. ⁴Nurēma diapeda Dagoā dedaa wābādade wayacusa unusidaa Dagoāra Ācōrē baurude quīrāpita egode ħarru tabada. Dji borora jawā sida umena dede eda wābadama ħalā tapanasidaa. Dji cacua awa tabasia. ⁵Mañ ewarideba ātaa Dagoā sacerdoterāda, dewara ēberārā sida Dagoā dede eda wābādade dji boro, jawā sida tapananama jedadagabadaa.

⁶Mañ ewaride Ācōrēba Asdo purura, mañ puru caita ħea sida bio biē ħasia. Ādji cacuađe zarega odjacuabisia. ⁷Mañ carea ādjirāba nāwā jarasidaa:

–Israelerā Ācōrē baurudera dadjirā tāēna eropananiē panla. Idjia dadjirāda, Dagoā sida bio biē o ħla.–

⁸Mañ carea pilisteorāba jūma dji bororāra trābidapeda nāwā iwīdisidaa:

–Israelerā Ācōrē baurudera ¿sāwā odi?–

Dji bororāba panusidaa:

–Gat puruđaa ededadua.–

Ara mañda Gat puruđaa edesidaa. ⁹Edepedadacarea Ācōrēba mañ puru sida biē ħasia. Jūmarā cacuađe zarega odjacuabisia. Drōārāda warrarā sida māwā osia. Mañba purura bio ne wayasidaa.

¹⁰Mañ bẽrã pilisteorãba Ācõrẽ baurudera Ecroñ puruɗaa edesidaa. Baribara jũẽɓɗade mañ puruɗebemarãba Ācõrẽ baurudera ununapeɗa nãwã bia jarasidaa:

–¡Israelerã Ācõrẽ baurudera dadjirã quenani carea namaa enebɗaa!–

¹¹Ācõrẽba mañ purura bio bié ɓɗa bẽrã zocãrã quinibɗa basía. Mañba purura bio ne wayasia. Pilisteorãba ɗdji bororãa wayacusa trãɓɗapeɗa nãwã jarasidaa:

–Israelerã Ācõrẽ baurudera ɗdjirãmaa jẽda edeɗadua. Mãwã odaéɓara dadjirãra jũma quenaya.–

¹²Jũma dji zocai bea cacuade zarega odjacuada bẽrã ɗdji ɗcõrẽ bea quĩrã djuburiada iwidi duanasidaa.

Pilisteorãba Ācõrẽ baurude jẽda diabueɗeɗa

6 ¹Pilisteorãba Ācõrẽ baurudera ɗdji druade siete jeɗeco eropanasidaa. ²Mañbe Dagoñ sacerdoterãda, dau ẽsã unubadarã sida ɗbaa trãcuapeɗa iwidisidaa:

–¿Ācõrẽ baurudera sãwã odi? Daia jaraɗadua sãwã waya idji ɓadamaa diabueɗida.–

³Ādjirãba panusidaa:

–Bãrãba israelerã Ācõrẽ baurudera jẽda diabueɗibara ara jãwã diabuerãnadua. Āteɓara Ācõrẽba ne diabueɗida panla bãrãba idji baurude nama eropanana carea. Mãwãɓara bãrãba cawaɗia cãrẽ cãrẽ Ācõrẽba bãrãra bio bié o ɓɗa. Mañ awara cacua biacuadía.–

⁴⁻⁵Pilisteorãba iwidisidaa:

–Mãẽteara ¿cãrẽda idjía diabueɗi?–

Ādjirãba panusidaa:

–Bãrã bororãra juesuma panla bẽrã nãwã odida panla: oroda edapeɗa bãrã cacuade zarega odjacuada quĩrãca juesuma oɗadua. Mañ awara dadji druwa ɗrĩ ɓa churi quĩrãca juesuma oɗadua. Mañgara israelerã Ācõrẽba diabueɗadua bãrãra, bãrã bororã sida bia mĩga panla bẽrã. Mãwã bãrãba unubidía idjida waya panɗa. Āĩbẽrã idjia dadjirãra, dadji ɗcõrẽ beada, idjaba dadji ẽjũa sida waa bié oéscada. ⁶¿Cãrẽ cãrẽ bãrãra egiptorã ɗdji boro sida so zarea panana quĩrãca so zarea panla? Ācõrẽ baurudera jẽda diabueɗadua. Ācõrẽba egiptorã bio cawa oside ¿ɗdjirãba israelerãra idu wãbisidaéca?

⁷Mañ bẽrã carreta djiwiɗida obidada. Idjaba paca warra bara panɗa umé eɗeɗadua. Mañ pacara waɗi carreta erreɓaridacada beaɗida panla. Ādjira carretadaa jã nũmanadua baribara dji warrara ɗdji ume idu wãbirãnadua; ɗteɓara corraɗe ɓeɗadua. ⁸Mañbe Ācõrẽ baurudera carretaɗe coɓɗadua. Mañ orrocawa dewara bauruɗeɗa coɓɗadua. Mañne eɗa bãrãba oro ocuadara ɓeɗadua. Mañra Ācõrẽba diabueɗadua idji baurude eropanana carea. Mañbeɓara paca carretara idu edebiɗadua.

⁹Baribara nañgɗa quĩrãcuidadua: pacaba carretara israelerã puru Bet-semeɗaa edeɗibara, wãrãda Ācõrẽba dadjirãra bié eroɓasia. Mamaa

ededaéɓara dadjirāba cawaɗia idjia dadjirāra jāwā oé ɓasida; āteɓara ara jāwā bié panesidaa.–

¹⁰Ara maāda māwā osidaa. Paca warra bara panɗa umé edadapeda carretaɗa jāsidaa. Dji warrara corraɗe ɓasidaa. ¹¹Mañbe Ācōrē baurudera carretaɗe coɓɗapeda dewara baurudeda orrocawa ɓasidaa. Mañne eɗa churi oro ocuɗara, ādji cacuɗe zarega odjacuɗa quīrāca oda sida ɓasidaa. ¹²Paca quenabuesidade jipa Bet-semenaa bia wāsidaa, ni maārī bida o āyā wānaé basia. Mañne pilisteorā dji droma beara caidu acɗe wāsidaa aba Bet-seme daucha.

¹³Mañ ewaride israelerā Bet-semedebemaba ādji trigoda jewedade ewa duanasia. Mañne cawaéne pacaba dji carretara Ācōrē baurude bara errebari enebɗada unusidaa. Mañ carea bio ɓasridasidaa. ¹⁴⁻¹⁵Dji carreta Bet-seme druade jūēside pacara nūpanesidaa ēberā Josue abada ējūāne, mōgara waibla coɓa caita. Mama levitarāba Ācōrē baurudera, oro ocuɗa bara ɓa baurude sida edadapeda mañ mōgara waibla ārā coɓasidaa. Mañne ēberārāba carretara ēgawedapeda tɓɓada cajērāsidaa. Mañbe pacara, dewara animarā sida Ācōrēa babue diasidaa. ¹⁶Pilisteorā bororā juesuma panɓa maāda ununapeda Ecroānaa jēda wāsidaa.

¹⁷Pilisteorāba ādji cacuɗe zarega odjacuɗa quīrāca orodeda odapeda Ācōrē baurude eropanana carea Asdo puruba, Gaza puruba, Ascaloā puruba, Gat puruba, Ecroā puru bida Ācōrēa aba aba diasidaa. ¹⁸Mañ awara pilisteorā boro juesuma panɓa dewara puru beada ādjirā jɓwaɗe eropanasidaa. Puruza churi quīrāca oro odada aba diasidaa. Ācɓa purura mōgaraba jūrā ca ɓeasia idjaba ācɓa ara jāwā ɓeasia. Mañ purura ɓeasia pilisteo druadeba aba mōgara waibla coɓama. Mañ mōgarara wadibida Josue Bet-Semedebema ējūāne ɓa israelerāba Ācōrē baurudera ārā coɓapedadama.

¹⁹Ācōrēba israelerā Bet-semedebemara setenta quinibisia idji baurudeɗe eɗa acɓapeda carea." Mañne purura bio jīāsia Ācōrēba zocārā quinibida bēra. ²⁰Mañ carea jarasidaa:

–Ācōrēra jipa ɓa bēra ¿caida idji quīrāpita poya ɓai? Nañ baurudera āyā diabuedida panɓa baribara ¿cairāmaa diabuedi?–

²¹Mañ carea Quiriat-jeariā puruɗa ācɓa diabuesidaa nāwā jaradamārēa:

–Pilisteorāba Ācōrē baurudera waya jēda diabuesidaa. Mañ bēra jarɗe zedadua.–

7 ¹Ara maāda Quiriat-jeariānebemarā zedapeda Ācōrē baurudera edesidaa. Mañbe eya zaquede Abinadā dede ɓadapeda Abinadā warra Eleazada edasidaa waga ɓamārēa.

n 6:19. *Setenta.* Hebreo bedeadɗe ācɓa cartade nāwā ɓá ɓa: “Ēberārāra setenta, ēberārāra cincuenta mil.”

Israelerāba ādjirā boro ɓá quírīā panana

8 ¹⁻²Samuelba warrada umé eroɓasia. Dji nabemara Joel abadjidāa. Dewarabemara Abías abadjidāa. Samuel drōā ɓedacarea idji warrarāra israelerā nēɓara cawa obadarāda ɓasia. Ādjia Beersebā purude cawa obadjidāa. ³Baribɓɓ Samuel warrarāra idji quírāca jipa nīɓadaca basía. Āteɓɓɓ biara parata awua panasidāa. Abaɓɓ paratada diasira mañ ēberāare panebadjidāa. Mañ bēřā jipa cawa odaca basía. ⁴Mañ carea Israeldebema dji dromarāda ābaa dji ɓaredapeda Ramá purudāa Samuel ume bedeade wāsidaa. ⁵Samuelea nāwā jarasidaa:

–Bara drōāda ɓesia idjaba ɓa warrarāra ɓa quírāca jipa nīɓadacaa. Mañ bēřā aba ɓadua dadjirā boroda ɓemārēā dewara druade eroɓea quírāca.–

⁶Māwā jarabɓdara Samuelba bié ūrīna bēřā Ācōrēa iwidiisia sāwā oida ɓa cawaya. ⁷Mañne Ācōrēba nāwā panusia:

–Ādjirāba jara panɓra jūma odua. Māwā jara panɓneba ɓada igara panléa. Mɓdrɓ igara panɓa. Quírīāē panɓa mɓra ādji boro baida. ⁸Mɓa ādjirā Egiptodeba ēdrɓ edadeɓe ɓtaa abarida obadaa. Ādjia ara cadrɓa mɓra igarabadaa dewara ācōrē ɓeada ēpēni carea. Ara mañ quírāca ɓada o panɓa. ⁹Mañ carea ādjirāba jara panɓ quírāca aba ɓadua ādjirā boroda ɓemārēā. Baribɓɓ mañ naēna ādjirāa eɓuda jaradua mañ boroba sāwā o ɓaida.–

¹⁰Jūma Ācōrēba jaradara Samuelba dji boro iwidi panɓrāa nāwā jarasia:

¹¹–Bārāba aba bārā boroda ɓadibɓɓ, idjia nāwā oya: bārā warrarā cūdra ɓeara zocaya. Idjia ɓcɓɓ ɓacuaya carreteɓe idjaba cawayodeba djōnamārēā. Dewararāda idji carreta nocoare pira wāɓicuaya ēberārā odeɓemada āyā ɓarecuadamārēā. ¹²ɓcɓɓ ɓacuaya mil sordaorā bororāda ɓeadamārēā idjaba ɓcɓɓ ɓacuaya cincuenta sordaorā bororāda ɓeadamārēā. ɓcɓɓ ɓacuaya idji ējūā odamārēā idjaba néu ewadamārēā. Mañ awara ɓcɓɓ ɓacuaya carreteɓe idjaba djōi careabema odamārēā.

¹³Mañ awara bārā cau awērā ɓeara zocaya. Ādjirāra ɓacuaya quera odamārēā, ne djudamārēā, idjaba pañ āɓudamārēā.

¹⁴Idjaba bārā ējūā dji biara ɓeara, bārā uva ējūā dji biara ɓeara, bārā olivo ējūā sida edapeda idjiare ɓearāa diacuaya. ¹⁵Mañ awara bārāba trigo ewabɓdadeɓemada, uva ewabɓdadeɓema sida edaya. Bārāba ē die ewabɓdaza idjia aba edapeda idjiare ɓearāa diacuaya. ¹⁶Mañ awara bārā nezocarā dji umaquírāda, dji wērā sida idji itea edaya. Bārā pacara, burro sida dji biara ɓeada idji itea edaya. ¹⁷Mañ awara bārā ovejadeɓemada, bārā chiwatudeɓema sida edaya. Bārāba die juachabɓdaza idjia aba edaya. Mañ awara ara ɓadjida idji nezocarāda ɓeadi. ¹⁸Mañ ewaride bārā boroba māwā o ɓa carea Ācōrēa quírā djuburiada iwidiidia baribɓa idjia bārā ɓeɓeara ūrīēa.–

o 8:16. *Bārā paca.* Griego bedeade māwā ɓá ɓaa. Hebreode ɓá ɓaa “bārā cūdrarā.”

¹⁹Samuelba mǎwǎ jaradamīna israelerāba ni maārī bida ijānaé basía. Ātebɾɾɿ nǎwǎ jarasidaa:

–Ījānaéa. Dairāba quīrīā panɿa aba dadjirā boro baida. ²⁰Mǎwǎ dewara drua beaba ādji boro eropanɿ quīrāca dadjirā bida eropanania. Mañ boroba dadjirāra pe erobaya. Idjaba djōne wābɿdade idjidrɿ nocoare wāya.–

²¹Mañ ūrīpeda Samuelba ādji bedeara jūma Ācōrēa jarasia. ²²Mañne Ācōrēba panusia:

–Ādjirāba jara panɿ quīrāca odua. Aba bɿdua ādjirā boro bamārēā.–

Mañ bērā Samuelba israelerā boroda aba bɿyada apeda jūmarāda ādji puruza wābisia.

Samuel Saul ume dji unupedada

9 ¹Benjamiñeba yōna Quis abadada basía. Idjira Abiel warra basía. Abielera Zero warra basía. Zerora Becorá warra basía. Becorára Apía warra basía. Apíara Benjamiñeba yōna basía. Mañ ēberā Quis abadara dji droma basía. ²Idjia warra cūdrada erobasia Saul abadada. Saulora jūma israelerā cāyābara quīrāwārēāra basía idjaba drasoara basía.

³Ewari aba Saul zeza Quis burroda ɿcɿɿɿ nēbasidaa. Mañ carea idji warra Sauloa nǎwǎ jarasia:

–Dadji burrora jɿɿɿde wǎdua. Nezocada aba ededua.–

⁴Ara mañda Saulba Epraiɿ eyaida bɿ ējūāne, Salisade, Saaliñne, Benjamiñ ējūāne bida jɿɿɿ nībasia. Mǎwāmīna unué basía. ⁵Zup ējūāne jūēsidade Saulba idji nezocaa jarasia:

–Jēda wāna. Nañbara mǎ zezara idji burro carea sopua bɿléa ātebɾɿɿ dadji carea sopua bɿa.–

⁶Dji nezocaba panusia:

–Nañ purude Ācōrēneba bedebarida bɿa. Jūmarāba idjira waya panɿa. Jūma idjia jarabɿɿɿɿ wārāda mǎwābaria. Idjimaa wāna. Idjia poya jaraisicada sǎma burrora jɿɿɿde wānida panɿa.–

⁷Saulba panusia:

–Māēteara wāna. Baribɿɿɿ ɿcārēda idji itea ededi? Dadjia enepedada pañra jōsia. Ni cārē sida neé panɿa idjía diadi carea.–

⁸Dji nezocaba panusia:

–Māa nama parata torroda aba eroḃaa.^p Mañgɿra idjía diadia jaramārēā sǎma burrora jɿɿɿde wānida panɿa.–

⁹⁻¹⁰Saulba jarasia:

–Bia bɿa. Wāna.–

Ara mañda Saulora idji nezoca ume puruḃaa Ācōrēneba bedebarimaa wāsidaa. (Mañ ewaride israelerāba Ācōrēneba bedebarira dau ēsǎ unubarida jarabadjidaa. Mañ bērā abaɿba Ācōrēa iwidi quīrīā bɿɿde jarabadjia: “Dau ēsǎ

p 9:8. *Parata torroda aba.* Hebreo bedeadē nǎwǎ bɿɿ bɿa “un cuarto de siclo.”

unubarida acalde wāna.”) ¹¹ Jūēbododade eyade ātaa nībasidāa. Maāne awērārā baido juede wābladada unusidāa. Ādjia maā awērārāa nāwā iwīdisidāa:

–Dji dau ēsā unubarira ģnaā purude ɓaca?–

¹² Awērārāba nāwā panusidāa:

–Māē, nocoare ɓla. Isabe wānadua. Idi puruba eya borođe animarāda Ācōrēa babue diadi bērā idjira zesia. ¹³ Purude jūēsīdara idjira isabe jaraɓadua. Māwāēɓara idjira eya borođaa ne code wāya. Idjiabara animarā Ācōrēa babue diapedadada bia jara ɓlida ɓla ēberārāba codi naēna. Isabe wānibara idjira ununia.–

¹⁴ Ara maāda ādjira puruđaa ātaa wāsīdāa. Jūēɓladade Samuelera eya borođaa wāɓarada ādji ume quīrādjusia.

¹⁵ Nurēmaena Saul jūēi naēna Ācōrēba Samuelea naālgada cawabisia:

¹⁶ –Nu ara naā horaca māa Benjamiā ējūānebemada aba ɓamaa diabueya. Idjidra ɓadua mā puru Israel boro bamārēā. Idjiabara bārāra pilisteorā jawaedabemada ēdra ɓaya. Māa unu ɓla mā purura bio bia mīga ɓada. Idjaba māa ūrī ɓla ādjirāba quīrā djuburiada iwīdi panada.–

¹⁷ Samuelba Saul unusīde Ācōrēba idjīa jarasia:

–Jāā ēberādra māa ɓla nuena jara ɓasia. Idjiabara mā purura pe erobaya.–

¹⁸ Purude eɗa wāɓadama Saulora Samuel caita wāpeɗa jarasia:

–Mā djuburia māa jaradua dji dau ēsā unubari dera sāma ɓada.–

¹⁹ Samuelba jarasia:

–Dau ēsā unubarira māa. Eya borođaa mā na wādua. Māa quīrīā ɓla idi ɓara mā ume ne coida. Nu diapeda ɓa iwīɓɓarada māa jaraya. Māwānacarea māa ɓara idu wābiya. ²⁰ Burro ewarī ūbea adua panɓ carea sopuarādua. ɓa ēberārāba unusidāa. Maā awara jūma israelerāba quīrīā panla ɓada, ɓa zezadeba yōɓadarā sida ādjirā boroda ɓeadiɗa.–^q

²¹ Saulba panusia:

–Baribara māra Benjamiāneba yōnada jāwā ɓla. Dai purura Israeldeba yōpeɗaɗa doce puruɗebemada dji caibeara ɓla. Maā awara Benjamiāneba yōpeɗaɗadebemada mā ēberārāra dji eɗaara ɓeaa. Maāda ģcārē cārēā ɓa māa māwā jara ɓa?–

²² Maābe Samuelba Saulora, idji nezoca sida eya borođe ɓa dedaa edepeɗa ēberārā treinta panɓ tāēna chūmebisīa dji dromaara ɓea chūmeɓadama. ²³ Maābe Samuelba ne djubarīa nāwā jarasia:

–Ne djara māa ɓla awara ɓabiɗara enedua.–

²⁴ Ara maāda ne djubariba chīdedebema djarada enesia Saulba comārēā. Maāne Samuelba jarasia:

–Codua. Māa purua ābaa ne codi jarasīde naāgara ɓa itea awara ɓabisia.–

q 9:20. *Jūma israelerāba quīrīā panla ɓada, ɓa zezadeba yōɓadarā sida ādjirā boroda ɓeadiɗa.* Hebreo beɗeade nāwā ɓā ɓla: “Jūma israelerā ne biada ģɓa, ɓa zezadeba yōɓadarā biɗa eɗaɗaéca?”

Ara maĩda Saulora Samuel ume ne cosia. ²⁵Māwānacarea ādjira eya borodeba puruɗaa eɗaa zedapeɗa Samuel dede dji ātaarebema deǵāne Saul itea cɗɗa osidaa. ²⁶Mama Saulora cāisia.”

Nurēma Samuelba Saul maĩ ātaarebema deǵāne ɓaɗa trɓpeɗa jarasia:
–Pirabaridua, wāida ɓa.–

Ara maĩda Saulora piradrɓpeɗa Samuel ume dajadaa wāsidaa.
²⁷Puruɗeba wāɓɗaɗe Samuelba Saulo jarasia:

–Ba nezocaa jaradua na wāmārēā baribara ɓara wadi wārɗua.
Ācōrēba jarabi ɓara mɓa ɓla jaraida ɓa.–
Ara maĩda Saul nezocara na wāsia.

Samuelba Saul israelerā boroda ɓaɗa

10 ¹Maĩbe Samuelba nedragada eɗapeɗa Saul boro ārɓ weasia.
Uridarraɗe isōpeɗa nāwā jarasia:

–Ācōrēba idi ɓara ɓaɓara idji puru Israel boroda ɓamārēā. [Baɓara naɓ purura pe erobaya idjaba ādjirā dji quīrūnebemaɗa ēɗrɓ ɓaya. Nāwā ɓa cawaya Ācōrēba wārada ɓara israelerā boroda ɓasida.]” ²Namaɓa ɓa wāɓaraɗe Benjamiɓneba yōpeɗaɗarā ējūāne Selsa puruɗe ēberāda umé unuya. Ādjira Isa quima Raquel tɓbaripeɗaɗa caita panania. Ādjia ɓla nāwā jaradía: “Baɓa burro jaraɓa ɓaɗara unusidaa. Maĩ bēra burro carea ɓa zezara sopuaé ɓa, aɗeɓara bārā carea sopua ɓa. Idjia iwidi ɓa sāvā ɓara unuida.”

³Maĩ awara Tabor ējūāne bacuru waiɓama jūēɓaraɗe ēberāda ūbea unuya. Ādjira Betelɗa wāɓadaa Ācōrēa ne diadi carea. Aɓaɓa chiwatuda ūbea erobaya. Aɓaɓa paɗa ūbea erobaya. Dewarabemaba uwa ɓaɗa animarā e oɗaɗe erobaya. ⁴Ādjia ɓla beɗeɗapeɗa paɗa umé diadía. Maĩra eɗadua.

⁵Mamaɓa ɓara Guibea puruɗaa wāya pilisteorā sordaorā panabadama. ⁶Puruɗe jūēbodode Ācōrēneba beɗeɗaɗarāda eya borodeba eɗaa zebɗada unuya. Ādjirāra Ācōrēneba beɗeɗa panania. ⁷Ādji nocoare ēberārāba tōnōada, chiruda, arpa sida zá nīɓadía.

⁸Maĩ unubaraɗe Ācōrē Jaurera ɓamaa zeya. Maĩ bēra ɓa sida ādjirā quīrāca Ācōrēneba beɗeaya. Mamaɓa āta ɓara awara ɓeya. ⁹Mɓa jarada jūma māwānacarea ɓa o quīrīɓaraɗa oɗua, Ācōrēra ɓa ume ɓai bēra. ¹⁰Maĩ bēra Gilgaldaa na wāpeɗa mɓra jɗaɗua. Domia aɓaɗe mɓra ɓama jūēya. Maĩbe

r 9:25-26. *Dji ātaarebema deǵāne Saul itea cɗɗa osidaa. Mama Saulora cāisia.* Griego beɗeɗe māwā ɓa ɓa. Hebreo beɗeɗe nāwā ɓa: “Samuelera Saul ume beɗeasia dji ātaarebema deǵāne. Nurēma āsobodode ārɓmasidaa.” **s 10:1.** Beɗe corchetede ɓara griego beɗeɗe ɓa ɓa. Hebreo beɗeɗe neéa. **t 10:5.** Hebreo beɗeɗe Guibea trɓba jara ɓa “Ācōrē eya.” **u 10:5.** *Ācōrēneba beɗeɗa panania.* Hebreo beɗeɗe ebuda ɓaéa sāvā beɗeasidaa. Zocārāmaara ādjia Ācōrē beɗeɗa mīa cawaie jara panasidaa waa dadjia ūrīnaca beɗeɗe beɗeɗa panasidaa.

Ācōrēa animarāda jūma babue diadia idjaba idji ume necai bai careabema animarā dragada babue diadia. Māwānacarea māa jaraya bla cārēda oida bāda.–

⁹Saul Samuelmaa wābāraċe Ācōrēba idji crīchara awara bāsia. Ara maļ ewarīde Samuelba jaraċara jūma māwāsia. ¹⁰Maļ bēra Saul idji nezoca ume Guibeade jūēsidade Ācōrēneba bedēabadarāda zebādada unusidaa. Ara maļda Ācōrē Jaurera Saulmaa zesia. Maļba Saul sida ādjirā quīrāca Ācōrēneba bedea bēsia. ¹¹Baribāra Saul unubadarāba idjira Ācōrēneba bedea bāda unusidade ara ādjiduba jarasidaa:

–¿Cārēda sāwāsi Quis warra Saulora jāwā nūmāra? ¿Idji sida Ācōrēneba bedēabarica?–

¹²Mamabema abaļba jarasia:

–¿Ādjirā zezara cai?–

Maļ carea abaļba ne oca baċada cawaēne o bēibāra israelerāba nāwā jarabadaa: “¿Saul sida Ācōrēneba bedēabarica?”

¹³Māwānacarea Saulora idji diguida jūēsia.” ¹⁴Maļne idji djabadrōāba idjia, dji nezocaa bida nāwā iwidisia:

–Bārāra ¿sāma panasida?–

Saulba panusia:

–Dai burroda jara panasidaa. Baribāra ununaē bēra Samuelmaa bedēade wāsidaa.–

¹⁵Idji djabadrōāba iwidisia:

–¿Samuelba cārēda jarasi? Mā djuburia idjia jaraċara jūma nēbāraċdua.–

¹⁶Saulba jarasia:

–Idjia daia ebuda jarasia bārāba burrora unusidada.–

Baribāra Saulba jaraē basia Samuelba idjira israelerā boro bai jaraċara.

¹⁷Māwānacarea Samuelba Mizpa purude israelerāra Ācōrē quīrāpita ābaa jaresia. ¹⁸Maļbe jarasia:

–Dadji israelerā Ācōrēba nāwā jara bla: “Māa bārāra Egiptodeba ēdra enesia. Ādji jawaedabemada idjaba jūma dewara puruba bārā biē o panānebemada ēdra edasia.” ¹⁹Ācōrēba bārāra bia mīga panānebemada idjaba sopuadebemada ēdra edabarimīna naļ ewarīde idjira igara panā. Maļ carea jara panā: “Aba bādua dadji boroda bāmārēā.” Maļ bēra aba bādia. Bārā doce purura Ācōrē quīrāpita zedapeċa idjia cawabiya sālgā purudebemada dji boro baida. Maļbe maļ purudebema ēberārāra idji quīrāpita zedapeċa idjia cawabiya caida dji boro baida.–

²⁰Maļbe Samuelba israelerā doce puruda Ācōrē quīrāpita jūma trācuapeċa Ācōrēba cawabisia dji borora Benjamiñneba yōna purudebema baida. ²¹Māwānacarea Samuelba Benjamiñ purudebemarāra caitaara

v 10:12. Hebreo bedēade maļra ebuda bāēa. Ācaċamaarā ēberāba Saulora biē jara bla.

w 10:13. Idji diguida jūēsia. Griego bedēade māwā bā bla. Hebreode bā bla: “Eya borode jūēsia.”

zebisia. Mañne Ācōrēba cawabisia dji borora Matrideba yōpedadadebema baida. Mañ ēberārānebemada Ācōrēba cawabisia Quis warra Sauldra edasida israelerā boroda bamārēā. Mañ bērā Saulora jarasidaa baribara ununaé basía. ²²Mañ carea wayacusa Ācōrēa iwidisidaa Saulora zesi cawaya. Mañne Ācōrēba jarasia Saulora bamīna netatade mīrū bāda. ²³Ara mañda idjira jarade pira wānapeda puru quīrāpita enesidaa. Mañne puruba unusidaa idjira jūmarā cāyābara drasoara bāda. ²⁴Samuelba purua jarasia: –Ācōrēba nañ ēberāda edasia bārā boro bamārēā. Dadjirā tāēna dewarada idji quīrāca neēa.–

Ara mañda puruba nāwā bia jarasia:

–¡Bia bāa dadjirā boroda!–^x

²⁵Ara mañda Samuelba purua jarasia adji boroba cārēda o baida bāda. Mañra jūma cartade basia. Mañbe dji cartara Ācōrē dede idji quīrāpita waga basia. Māwānacarea Samuelba jūmarāda adji deza wābicuasía.

²⁶Saul sida idji puru Guibeadaa wāsía. Idji ume āclara ēberā sozarra beada wāsidaa Ācōrēba adjirā sođe bāda bērā idjiare pananamārēā.

²⁷Baribara āclara ēberā cadjiruarāba Saulora siríe bāda ununa bērā idji itea nebiada diadaé basía. Mañ awara nāwā jarasidaa:

–Jāñ ēberāba dadjirāra ¿sāwā ēdra bāi?–

Baribara Saulba adjia jara panara quīrācuítāé basía. Ātebāra chupea besia.

Saulba amonitarā poyada

11 ¹Māwānacarea amonitarā boro Nahasada idji sordaorā ume Gala druade wānapeda Jabe puruda jūrā edasidaa urađi carea. Baribara mañ puruđebemarāba Nahasaa jarasidaa:

–Dai ume bedea bādua ābaa necai panani carea. Mañbe dairāra bā nezocarāda beadia.–

²Amonitarā boro Nahasaba panusia:

–Māa bārā ume bedea bāya ābaa necai panani carea. Baribara māwā ođi naēna jūmarāba jawa araarebema dauda māa idu nuētabidida panāa. Māwā dewara puru quīrāpita māa jūma bārā israelerāra quīrā perabiya.–

³Jabedebema bororāba nāwā panusidaa:

–Daia domia aba diadua jūma israelerāmaa bedea diabuedi carea. Mañne ni abaaba daida carebade zedaébara, दौरā bā jawāda panenia.–

⁴Jabedebemarāba diabuepedadara Guibea puruđe Saul babarima jūēsidaa. Mama Nahasaba jarađara purua jūma nēbarasidaa. Mañ carea jūmarāda jīābi bāga nūmesia. ⁵Māwā panane Saulora idji paca bara idji ējūāneba zepeda nāwā iwidisía:

–¿Sāwāsida? ¿Cārē cārēā jācua jīā duana?–

x 10:24. Hebreo bedeađe bā bāa: “Dadjirā borora zocai bādua.”

Mañne puruba Sauloa Jabedebemarāba jarapedadara jūma nēb̄ar̄asidaa. ⁶Saulba mañ ūr̄iside Ācōrē Jauredēba ʔesia. Nahasaba israelerā biē oi jarada carea Saulora bio quīr̄usia. ⁷Ara mañda pacada umé beasia. Drapetapeda t̄acuas̄ia. Dji t̄acuada Israel puru ʔeaza diabuecuasia. Dji edepedadaba puruza nāwā jarasidaa:

–Bariduada Sauloare idjaba Samueleare djōne wānaēb̄ar̄a, idji pacara ara nañ paca quīr̄aca bead̄ia.–

Ēberārā mañ ūr̄ipeɗadara Ācōrēba bio ne wayabisia. Mañ bērā abari cr̄ichada edadapeda djōne wāsidaa. ⁸Saulba ādjirāra Beze purude j̄aresia. Ādji juachaside Judadēbemada treinta mil panasidaa, waabema israelerāda tresciento mil panasidaa. ⁹Mañbe Jabedebemaba diabuepedadarāa Saulba nāwā jarasia:

–Jabedebemarāa jaradadua nu umatipa ʔai naēna dairāba ādjirāra ēdr̄a b̄ad̄ida.–

Ara mañda ēberārā Jabedebemaba diabuepedadara jēda wānapeda Saulba jaradara purua jarasidaa. Mañ ūr̄isidade Jabedebemarāra bio ʔasridasidaa. ¹⁰Mañne ādjirāba amonitarā boro Nahasaa sewadeba jarasidaa:

–Nu dairāra b̄a j̄awaeda panenia. Mañne dairāra b̄a quīr̄iā b̄a quīr̄aca odua.–

¹¹Barib̄ar̄a nurēma Saulba idji sordaorāda cābana awara awara ʔasia. Idjia zocārā edasia idjaba dewara boro umé pan̄a ādjiza abari quīr̄aca diasia. Waɗi pāimaena amonitarāra urade wānapeda quena panasidaa aba umatipa bab̄ar̄adaa. Dji zocai panenara memenesidaa. Ni aba bida ābaa panenaē basia.

¹²Mañne israelerāba Samuelea jarasidaa:

–¿Cairāb̄ar̄a Saulora dadjirā boro baida quīr̄iāe panasida? Dairāa jaradadua bead̄i carea.–

¹³Barib̄ar̄a Saulba jarasia:

–Māwāēa. Idi ni abaɗda beadaēa Ācōrēba dadji israelerāra ēdr̄a edada bērā.–

¹⁴Mañbe Samuelba purua jarasia:

–Gilgaldaa wāna. Jāmab̄ar̄a Saulora dadjirā boroda wayacusa jara b̄ad̄ia.–

¹⁵Ara mañda jūma israelerāra Gilgaldaa wānapeda Ācōrē quīr̄apita Saulora ʔasidaa ādjirā boroda ʔamārēā. Mañbe Ācōrē ume necai bead̄i careabema animarā dragada babue diadapeda purura Saul sida ābaa bio ʔasrida ne cosidaa.

Samuelba israelerā Saul j̄awaeda b̄ada

12

¹Māwānacarea Samuelba jūma israelerāa nāwā jarasia:

–Bārāba jarapedadara m̄la jūma osia. M̄la aba ʔasia bārā boroda ʔamārēā. ²Idira idjiab̄ar̄a bārāra pe erobaya. M̄ra drōāda b̄a bērā boro torroa ʔla. M̄ warrarā drōā ʔea sida bārā ume pan̄a. M̄ cūdra edaɗba

aba idi ewaridaa bārāra pe erobasia. ³Māra bārā quīrāpita ɓaa. Māa djārā pacada, burro sida jārīca basía idjaba sewadeba djārāra bié jaraca basía ni bié oca basía. Māra paratabari ni aɓaɓare ɓaca basía. Baribara māa cadjiruada osibara, bārāba Ācōrē quīrāpita, dadjirā boro idjia edada quīrāpita bida jaradadua. Bié o ɓadeba djārāneda edasibara māa jūma jēda diaya.–

⁴Puruba panusia:

–Baa dairāra sewadeba bié jaraca basía ni bié oca basía. Djārāneda jārīca basía.–

⁵Samuelba jarasia:

–Ācōrēba, dadjirā boro idjia edada bida ūrīsidaa bārāba māra bedede ɓléana a panɓda.–

Puruba panusia:

–Māē, māwā ɓaa.–

⁶Małbe Samuelba jarasia:

–Ācōrēbara Moiseda, Aaroł sida edapeda dadji drōa naēnabemarāra Egiptodeba ēdra enesia. ⁷Mał bēra quīrācuita ūrīnadua. Bārāba Ācōrē awara aba bārā boroda ɓamārēa ɓabisiɓade bié osidaa. Małgara Ācōrē quīrāpita māa bārāa ebuɗa cawabiya. Ācōrēba bārāra, bārā drōa naēnabemarā sida bio carebasia. ⁸Jacobo Egiptode baɗe wānacarea egiptorāba idjideba yōpedadarāda bié osidaa. Mał bēra ādjirāba Ācōrēa quīrā djuburiada iwididapeda idjia Moiseda Aaroł sida ādjirāmaa diabuesia. Małbe Moiseba Aaroł ume bārā drōa naēnabemarāra Egiptodeba ēdra enesidaa nał ējūāne pananamārēa.

⁹Baribara dārāēne ādjirāba Ācōrēra igarasidaa. Mał carea idjia Hazordebema sordaorā boro Sisaráa ādjirāra idu poyabisia. Mał awara pilisteorāa, Moab druadebema boroa bida ādjirāra idu poyabisia.⁹ ¹⁰Māwā panane israelerāba Ācōrēa nāwā quīrā djuburiada iwidisidaa: “Dairāba cadjiruada osidaa. Bala igaradapeda Baalda, Astarte sida ēpēsidaa. Baribara baa dairāra dji quīrū jawaedabemada ēdra ɓaibara, badra ēpē panania.” ¹¹Mał carea Ācōrēba Gedeoł Jerobaal abadada, Baracoda, Jepteda idjaba mł sida diabuesia bārā dji quīrūnebemada ēdra ɓamārēa. Māwā bārāra necai panebadjidaa.

¹²Baribara amonitarā boro Nahasada bārā ume djōne zebaraɗa cawasiɓade bārāba māa nāwā jarasidaa: “Aba ɓadua dadjirā boroda ɓamārēa.” Ācōrēra dadjirā boromīna bārāba māwā jarasidaa. ¹³Idi bārāba edapedada borora nama ɓaa. Bārāba iwidipedadara Ācōrēba diasia.

¹⁴Baribara Ācōrēra waya pananadua. Idjia jara ɓara ijā oɗadua. Ni maārī bida igararānadua. Bārāba, bārā boro bida idjida wārāda ēpēnibara, bia duanania. ¹⁵Baribara idjia jara ɓada ijānaébara idjaba igaraɗibara, idjia cawa oya bārā drōa naēnabemarā cawa oɗa quīrāca.^z

y 12:9. Sisará. Juece 4:1-3. Pilisteorā, moabitarā. Juece 10:6-7. z 12:15. Bārā drōa

naēnabemarā cawa oɗa quīrāca. Hebreo bedede māwā ɓá ɓaa. Griegode nāwā ɓaa: “Bārā boro sida cawa oya.”

¹⁶Acadadua. Bārāba ununia Ācōrēba bārā quīrāpita ne ununacada obarada.
¹⁷Ara nawena trigo jara nūmā bēra cue zecaa. Baribarā mā Ācōrēa iwidiya cue zebimārēa idjaba baa sida baebimārēa. Mañneba bārāba cawadia Ācōrē quīrāpita cadjiruada osidada idji awara aba bārā boroda bamārēa iwidisidade.–

¹⁸Ara mañda Samuelba Ācōrēa iwidisía. Mañne Ācōrēba cuera zebisia. Baa sida bae nūmebisía. Mañ unubada puruba Ācōrēda, Samuel sida bio wayasídaa. ¹⁹Mañ carea jūmarāba Samuelea jarasídaa:

–Dairā, ba nezocarā beurānamārēa Ācōrēa iwídidua. Dairāba naēna cadjirua opedada awara wayacusa cadjiruada osídaa Ācōrē awara aba dairā boroda bamārēa iwidisidade.–

²⁰Samuelba jarasía:

–Ne wayarānadua. Wārāda bārāba bio cadjiruada osídaa. Jālbe Ācōrēa waa igararānadua. Wārāda sodeba idjira epēnadua. ²¹Jawaba oda ācōrē beada epērānadua. Mañgarāba bārāra poya carebadaéa ni poya edra bādaéa, wārā ācōrēé bēra. ²²Baribarā Ācōrēba quīrāna bēra bārāra edasia idji puru bamārēa. Mañ bēra idjia bārāra igaraéa ni abalba idjida bié jararānamārēa. ²³Mā bārā carea iwídi baya. Māwā oébarā Ācōrē quīrāpita cadjiruada o baya. Mañ awara mā wadibida jaradia baya sāwā jipa nībadida panāda. ²⁴Bārāba unusídaa Ācōrēba bārā itea ne waiblada o bāda. Mañ bēra aba idjidra wayadadua. Sodeba idjida epēnadua. ²⁵Baribarā cadjiruada o pananibarā, Ācōrēba bārāra, bārā boro sida āyā baya.–

Pilisteorā ume djōpedada

13 ¹Saul 30 poa basíde israelerā boroda besía. Idjira 42 poa ādji boro basía.^a

²Saulba sordaorāda mil ūbea edasia. Mil umé idji ume panasídaa Micmá purude Betel eyaida ba ējūāne. Mil aba idji warra Jonatañ ume panasídaa Guíbea purude Benjamīneba yōpedadarā ējūāne. Saulba waabema sordaorāra ādji diguídaa jūma wābisía. ³Guebá purude Jonatañra pilisteorā sordaorā duanabadamaa wāpeda ādjirāra quenasia.^b Mañda pilisteorāba cawasídaa. Mañ carea Saulba jūma Israel druade cachirura zabisía jūmarāda djōne zedamārēa. Mañne nāwā jarabisía: “Hebreorā, ūrínadua.” ⁴Nañ bedeadā ādjirāba ūrísídaa: “Saulba pilisteorāra quenasia. Mañ carea pilisteorāba dadji israelerāra quīrāma panāa.” Ara mañda israelerāra Gilgal purúdaa wásídaa Sauloare djōni carea.

⁵Mañmisa pilisteorāra dji jaresídaa israelerā ume djōni carea. Djōbada carretada treinta mil idjaba cawayodeba djōbada sordaorāda sei mil edesídaa.^c Waabema sordaorā edepedadara bio cābana panā bēra poya juachadaé basía. Ādjirāra Micmānaa wānapeda Bet-aveñneba āmādaud odjabariare duanesídaa.

a 13:1. Hebreo bedeadē mañ versíclora ebuda bāéa. **b 13:3.** Guebá. Ācarāmaarā Guebāra Guíbea purua. **c 13:5.** Treinta mil. Ācarā cartade tres mil bā bāa.

⁶Israelerāba cawasidaa ādjirāra minijichiade panāda, pilisteorāra ādji cāyābara zocārāra panā bēṛā. Mañ carea uria beade, jogoa beade, mōgara waibāa cobeade, idjaba baido juebada uria baido neē beade bida mīrūcuasidaa. ⁷Idjaba Jordaā do quīrārē ācāra mīrūcuasidaa Gadeba yōpedadarā duanāma Gala druade. Baribara Saulora Gilgalde besia. Idji ume panā sordaorāra bio ne wayaaba cacua ure duanasidaa.

⁸Samuelba jarada quīrāca Saulba domia aba idjira jāā basia.^d Māwāmīna Samuelera wadibida Gilgalde jūēē basia. Mañne Saul sordaorāra memenebada basia. ⁹Mañ carea Saulba jarasia:

–Animarāda jūma babue diadi carea enenadua. Animarā Ācōrē ume necai beadi careabema sida enenadua dji dragada babue diadi carea.–

Mañbe Saulba animarāra Ācōrēa jūma babue diasia. ¹⁰Ara māwā oḋacarea Samuelera jūesia. Ara maāda Saulba idjira audiabaride wāsia.

¹¹Mañne Samuelba jarasia:

–¿Cārē cārēa bla jāwā animarāra Ācōrēa babue diasi?–

Saulba panusia:

–Mā jāwā osia mñ sordaorāra memenebada bēṛā idjaba bla jarada ewaride bara zeē baḋa bēṛā. Mañ awara pilisteorāra Micmāne jare duanā dadjirā ume djōni carea. ¹²Mā crīchasia nama Gilgalde ādjirāra dadjirā ume isabe djōne zedida. Mañne mā wadibida Ācōrēa diaē basia carebamārēa. Mañ carea māwā ocara baḋamīna mā animarāda babue diasia.–

¹³Baribara Samuelba panusia:

–Bla crīcha neē bla quīrāca jāwā osia. Ācōrēba jaradara bla ijāē basia. Ījānabara idjia bida, baḋeba yōbadaṛā sida ewariza israelerā bororāda baḋcasia. ¹⁴Baribara idjia jaradara Ījānaē bēṛā bara dārā israelerā boro baēa. Ācōrēba dewara ēberāda baya idji puru boroda bamārēa. Mañ ēberāba oya Ācōrēba quīrā bla quīrāca.–

¹⁵Ara maāda Samuelera Gilgaldeba Guibea purudaa wāsia Benjamiñneba yōpedadarā ējūāne. Mañbe Saulba sordaorā waḋi idji ume panāda juachasia. Jūma ābaa seisciento panasidaa.

Ācōrēba Saul igarada

15 ¹Ewari aba Samuelba Saulo jarasia:

–Ācōrēba mñra diabuesia bara idji puru Israel boroda bamārēa. Mañ bēṛā Ācōrēba jara bara quīrācuita ūrīdua. ²Ācōrē ne jūma poya baba nāwā jara bla: “Mā amalecitarāda cawa oya israelerā biē opeḋada carea. Israelerā Egiptodeba ēdrasidade amalecitarāba ādjirāra idu wāyā wābidaē basia.” ³Mañ carea ādjirāra jūma quenane wānadua. Ādjirāba ne eroḋea sida jūma babuedadua. Ni maārī bida ādjirāra quīrā djuburiarānadua. Umaquīrārāda, wērārāda, warrarāda, djiwiḋi topeḋada

sida jūma quenanadua. Ādji pacada, ovejada, cameyoda, burro sida jūma quenanadua.”–

⁴Ara mañda Saulba idji sordaorāra Telaiñ purude ābaa jarepeda juachasia. Mañne Judadebemada die mil panasidaa. Waabema sordaorāda dosciento mil panasidaa. ⁵Mañbe Saulora idji sordaorā ume Amale purudaa wāsidaa. Puru caita jūēnapeda do zaque orrocawa mīrūsidaa cawaēne urade wāni carea. ⁶Mañne Saulba quenitarāa nāwā jarasia:†

–Dairāba amalecitarāra jūma quenania. Mañ bēra ādjirā tāēnabemada isabe āyā wānadua. Dairāba bārāra bea quīrīāē panla, dai drōā naēnabemarā Egiptodeba ēdrasidade bārāba carebapedada bēra.–

Ara mañda quenitarāra amalecitarā tāēnabemada āyā wāsidaa. ⁷Māwānacarea Saulba idji sordaorā ume amalecitarāra quenane wāsidaa Haviladeba aba Sur ējūānaa. Sur ējūāra Egiptodeba āmādaū odjabariare bla. ⁸Amalecitarāra necoba jūma quenasidaa. Baribara ādjirā boro Agā abadada jidasidaa. ⁹Ācōrēba jūma quenanaduada adamīna idjaba ādjia erobea sida babuedaduada adamīna Saulba idji sordaorā bida māwā odaē basía. Amalecitarā boro Agāra beadaē basía. Idjaba dji biara bea ovejada, pacada, paca zaque boreguea beada, oveja zaque sida beadaē basía. Mañ awara jūma ne bia beada babuedaē basía. Ababe dji mācuaē beada idjaba siriē beada babuesidaa.

¹⁰Māwānacarea Ācōrēba Samuelea nāwā jarasia:

¹¹–Māra sopua bla Saul carea. Idjira bārā boroda bādamīna idjia māra igarasia. Māa jarađara ijā oē basía.–

Mañ ūrīna carea Samuelera biē besia. Jūma mañ diamasi Ācōrēa bedea basia. ¹²Nurēma diapededa pirabaripeda Saulora jarade wāsia. Mañne ācaraba jarasidaa Saulora Carmel purudaa wāpeda mōgara waibada āta nūmasida amalecitarā poyadada quīrānebabi carea. Mamaaba idjira jēda Gilgaldaa wāsida asidaa. ¹³Samuel Saul bla jūēside Saulba nāwā jarasia:

–Ācōrēba bara carebaya. Idjia jarađara māa jūma ijā osia.–

¹⁴Samuelba panusia:

–Māwā baibara mla sāwā ovejara, paca sida bia duanada ūrī bla?–

¹⁵Saulba jarasia:

–Mā sordaorāba amalecitarāneda jārīnapeda enesidaa. Dji biara bea ovejara, paca sida zocai basidaa bla Ācōrēa babue diaē carea. Baribara waabemada dairāba jūma quenasidaa.–

¹⁶Mañne Samuelba Sauloa jarasia:

–Chupea ūrīdua. Ācōrēba idi diamasi jarađada māa jaraya.–

Saulba panusia:

–Māēteara jaradua.–

¹⁷Samuelba jarasia:

–Naëna bara dji dromaéda crícha baðamîna çidira bara Israeldeba doce puru yopeðadarâ boroéca?⁸ ¿Ăcôrêba bara dadji israelerâ boroda ðlé básica? ¹⁸Ăcôrêba bla ebuda jarasia jã cadjirua obada amalecitarâ ume djômãrêa aba jûma quenabarladaa. ¹⁹Mañda çcãrê cãrêa idjia jaradara ijã oé basi? ¿Cãrê cãrêa adjirâ ne bia beara babueé basi? ¿Cãrê cãrêa edacuasi? Mãwã odara Ăcôrê quîrâpita cadjirua basía.–

²⁰Saulba panusia:

–j;Mãwãéa, mña Ăcôrêba jaradara ijâsia! Idjia jarada quîrâca mñra amalecitarâ ume djône wâsia. Adjirâra quenapeða adjirâ boro Agára nama enesia. ²¹Mñ sordaorâblarl dji biara bea pacara, oveja sida quenanaé basía. Ăteblarl nama Gilgalde enesidaa bl Ăcôrêa babue diadi carea.–

²²Mañne Samuelba jarasia:

Animarâ babue diadi cãyâbara Ăcôrêba biara quîrîa bla idji bedeara ijâ pananida.

Oveja draga babue diadi cãyâbara biara bla idjia jara blara ijã odida.

²³Ăcôrêba jara bl igara blba daubara quîrâca bio cadjiruada o bla.

Clwaryl zarea blba jlwaba oda acôrê êpê bl quîrâca bio cadjiruada o bla.

Bla Ăcôrêba jaradara igarada bêrâ idjia bara israelerâ boro baðada igarasia.

²⁴Saulba Samuelea jarasia:

–Mña cadjiruada osia. Ăcôrêba jaradara, bla jarada sida mña ijã oé basía. Mñ sordaorâda wayada bêrâ adjia o quîrîa panlada idu obisia.

²⁵Baribarl mñ quîrâ djuburia mñ cadjiruara quîrâdoadua. Sordaorâ panamaa wãna mña Ăcôrêa bia bedei carea.–

²⁶Samuelba panusia:

–Mñra bl ume wãéa. Bla Ăcôrêba jaradara igarada bêrâ idjia bara israelerâ boro baðada igarasia.–

²⁷Mãwã jarapeða Samuelera wãblarl basía. Mañne Saulba idjia cacuaðe jl bla ide jidabarlade maârî cõa edasia.

²⁸Samuelba idjia jarasia:

–Bla mñ wua cõa edada quîrâca Ăcôrêba bl israelerâ boro baðada idi jârîpeða dewara ëberâa diasia. Mañ ëberâra bl cãyâbara biara bla.

²⁹Israel Ăcôrê dji Droma blara sewa ocaa idjaba bedea aba bla. Mañ bêrâ idjia oyada adara quîrâ awara ocaa ëberâba obada quîrâca.–

³⁰Saulba jarasia:

–Mña wârâda cadjiruada osia. Baribarl mñ quîrâ djuburia israelerâ quîrâpita, dji nocorâ quîrâpita biða mñra quîrâ perabirâdua. Sordaorâ panamaa wãna mña Ăcôrêa bia bedei carea.–

³¹Mañbe Samuelera Saul ume sordaorâ panamaa wãnapeda Saulba Ăcôrêa bia bedeasia. ³²Mãwãnacarea Samuelba jarasia:

–Amalecitarã boro Agára namaa enenadua.–

Samuelmaa enebɔɔɔɔɔɔ Agára necai ɔasia beadaéɔɔ crĩcha ɔada bẽrã.

³³Baribarɔ Samuelba idjía jarasia:

–Bla necoba zocãrã beapeda wẽrãrãda warra neé ɔasia. Ara mañ quĩrãca mĩa ba papa sida warra neé ɔaya.–

Mãwã jarapeda Gilgalde Ācõrẽ quĩrãpita Samuelba idjira necoba beatapeda pichipichia tɔcuasia.

³⁴Mãwãnacarea Samuelera idji puru Ramánaa wãsia. Saulora idji puru Guibeadaa wãsia. ³⁵Mamaɔba ãtaa Samuelba waa Saulora acɔɔde wãé basia. Baribarɔ Ācõrẽba Saulora israelerã boro baɔɔɔa igarada bẽrã Samuelera idji carea bio sopua ɔasia.

Samuelba Davi israelerã boroda ɔada

16 ¹Ācõrẽba Samuelea jarasia:

–¿Blaa aba sãlbe Saul carea sopua ɔai? Mĩa idjira israelerã boro baɔɔɔa igarasia. Mĩa quĩrĩã ɔla bɔra Belelnaa wãida ěberã Jesé abadamaa.^h Idji warradebemada mĩa aba ɔaya israelerã boroda ɔamãrẽã. Mañ carea nedragada cachude tɔ edapeda idjimaa wãdua.–

²Samuelba Ācõrẽa jarasia:

–Baribarɔ mɔɔda wãibarɔ, Saulba cawasira mɔra beaya.–

Ācõrẽba panusia:

–Mãẽteara paca zaqueda ededua. Bariduaba iwidibarɔ jaradua bla animarãda Ācõrẽa babue diade ze ɔada. ³Bla animarã babue diade wãbɔrɔɔde Jeséra edodua ba ume wãmãrẽã. Mañne mĩa cawabiya bla sãwã oida ɔada. Mĩa jarabɔrɔ ěberãda ɔadua israelerã boroda ɔamãrẽã. Mañne nedragara idji boro ãrã weadua.–

⁴Ācõrẽba jarada quĩrãca Samuelba osia. Belelne jũeside mamabema nocorãba ne wayaaba idjira audiabariɔapeda nãwã iwidisidaa:

–¿Blaa necai zebɔrɔɔa?–

⁵Samuelba panusia:

–Mãẽ, mĩa nañ paca zaqueda Ācõrẽa babue diade ze ɔla. Mañ carea Ācõrẽ quĩrãpita bia duanani carea odadua. Mãwãnacarea animarãda babue diade wãnia.–

Mañbe Samuelba Jeséra idji warrarã sida Ācõrẽ quĩrãpita bia ɔapeda edosia idji ume animarã babue diade wãnamãrẽã. ⁶Ādji jũesidade Samuelba Jesé warra Eliáda unupeda nãwã crĩchasia:

–Wãrãda naɔɔrɔ Ācõrẽba edasia israelerã boroda ɔamãrẽã.–

⁷Baribarɔ Ācõrẽba idjía jarasia:

–Ababe dji drasoada, quĩrãwãrẽã sida acɔrãɔɔɔ. ěberãba mañra acɔbaria. Baribarɔ mɔara sodrɔ acɔbaria. Nañ ěberãda mĩa edaé ɔla israelerã boroda ɔamãrẽã.–

h 16:1. *Jesé.* Ācɔrɔ cartade Jeséra Isaí abadaa.

⁸Mañbe Jeséba idji warra Abinadáda Samuel quĩrãpita trãsia. Baribara Samuelba jarasia:

–Naãga sida ãcõrẽba edaé ãla.–

⁹Mañbe Jeséba idji warra Samáda Samuel quĩrãpita trãsia. Baribara Samuelba jarasia:

–Naãga sida ãcõrẽba edaé ãla.–

¹⁰Jeséba siete warrarãra Samuel quĩrãpita trãsia. Baribara Samuelba jarasia ãcõrẽba ni abaa ãdjidebemada edaé ãda israelerã boroda ãamãrẽã. ¹¹Mañne Samuelba iwidisia:

–Baa ¿waa warrarã neé ãca?–

Jeséba panusia:

–Dji jĩrũarebemada neéa ovejada waga ãl bẽrã.–

Mañ carea Samuelba jarasia:

–Idjira jarãbidua. Idji jũei naẽna ne codãéa.–

¹²Ara mañda Jeséba idjira jarãbisia. Mañ warrara quĩrãwãrẽã ãasia idjaba cacua dowa ãasia. Idjira dau biya querasia. Mañne ãcõrẽba Samuelea jarasia:

–Naãdra mla edasia. Mañ bẽrã idji boro ãrã nedragara weadua israelerã boroda ãamãrẽã.–

¹³Ara mañda Samuelba nedragara edapeda dji djabarã quĩrãpita mañ warra ãrã weasia israelerã boroda ãamãrẽã. Mañ ewarideba ãtaa ãcõrẽ Jaurera mañ warra Davi ume ãbadjia. Mãwãnacarea Samuelera ãdjima ãadada idji puru Ramánaa wãsia.

Davi Saul itea traja ãeda

¹⁴Mañ ewaride ãcõrẽ Jaurera Saul ume ãadada ãyã wãsia. Mañne ãcõrẽba jaida idjimaa idu zebisia ewariza mĩã sẽ ãamãrẽã. ¹⁵Mañ carea Sauloare ãeaba idjia jarasidaa:

–Dai djuburia ãrĩdua: ãcõrẽba ãara jaia idu mĩã sẽbi ãla. ¹⁶Mañ carea dai boro, dairãa arpa zá cawa ãda jarãbidua. Mãwãra jaiba mĩã sẽãrãde mañ ãberãba arpara zaya ãl necai ãemãrẽã.–

¹⁷Saulba jarasia:

–Mãẽteara arpa bio zá cawa ãda jarãde wãnapeda mãmaa enenadua.–

¹⁸Mañne idjiare ãea abãba nãwã jarasia:

–Mla Beleãnebema Jesé warrada aba unusia. Mañ ãberãba arpara bio zá cawa ãla. Idjira quĩrãwãrẽã ãla, sozarra ãla, bio mẽsrã ãla, idjaba crĩcha cawaadeba bedeabaria. Mañ awara ãcõrẽra idji ume ãla.–

¹⁹Ara mañda Saulba Jesémaa ãcãra nãwã jarade diabuesia:

–Dadjirã boro Saulba nãwã jara ãla: ãl warra Davi, dji oveja wagabarida mãmaa diabuedua.–

²⁰Ara mañda Jeséba idji warra Davira Saulmaa diabuesia. Mañ awara pañda, uva ãa animarã e odade ãl sida burro ãrã jãcuapeda diabuesia. Chiwatu zaque sida aba diabuesia.

²¹Davira jũēpeḁa Saul itea traja ḁesia. Saulba Davira bio quĩrĩā ḁasia. Mañ bẽrā idjira ḁasia idji djõi careabemada eronĩbamārẽā. ²²Saulba Davira bio bia unu ḁa bẽrā bedeadā Jesémaa diabuesia Davira idji ume idu ḁebimārẽā. ²³Jaiba Saul miā sēḁarāḁe Daviba arpada zabadjia. Māwā zá ḁaḁe Saulora necai ḁebadjia jaira āyā wāḁadjia bẽrā.

Davi Goliá ume djõna

17 ¹Mañ ewaride pilisteo sordaorāda Soco purude Judadeba yõpedadarā ĩjũāne ābaa dji jaredapeḁa Epes-damiñ abadaḁe duanesidaa. Mañ ĩjũāra Soco puru idjaba Azecá puru ĩsi basia. ²Mañne Saulora israelerā sordaorā ume Ela do caita ḁa jewedade dji jaresidaa. Mama chāwē duanasidaa pilisteorā ume djõni carea. ³Pilisteorāra eya abaḁe duanasidaa. Mañne israelerāra dewara eyade panasidaa. Jewedada ādjirā ĩsi basia.

⁴Mañne pilisteorā duanamaḁa ēberā bio mēsṛā ḁada jewedadaa zesia. Mañ ēberāra Goliá abadjidaa. Goliára Gat purudebema basía. Idji drasoara sei bicaca auḁu basia. ⁵Idji borode ne zarea bronce oḁada jā ḁabadjia. Idji jāare bronce caḁaba jũātrā jā ḁabadjia. Dji zḁḁara cien libra auḁu basia. ⁶Idji jĩrũ epanane bronce oḁaba jũātrā jā ḁabadjia. Mañ awara miāsu zaque bronce oḁada ĩcarrade awa ḁabadjia. ⁷Idji miāsu waiḁada bio omoa basia. Dji quidara jiorro oḁa basía. Dji quida zḁḁara quince libra basica ḁa. ⁸Idji djõi careabema eronĩbabarida idji nocoare nĩbasia. ⁹Goliára jewedade nũmepeda israelerā sordaorāa nāwā ḁasia: –¿Cārē cārēā jāwā chāwē duan? Māra pilisteoa. Jũma bārāra Sauloare djõbadaa. Māḁuba pilisteorā carea djõya. Mañ bẽrā ēberāda aba edadadua bārā carea mñ ume djõne zemārẽā. ¹⁰Idjia mñda poya beaiḁara jũma dairāra bārā nezocarāda panenia. Baribara mñ idjida beasira bārāra dai nezocarāda panenia. ¹¹Idi mñ bārā israelerāa orra bedea ḁa: ēberāda aba namaa diabuedadua mñ ume djõmārẽā.–

¹¹Mañ ũrĩḁadade Saulora, idji sordaorā sida bio ne wayasidaa. Abeda sāwā oḁida cawa crĩchadaē basía.

¹²Davira Jesé warra basía. Jeséra Epratadeba yõna basía. Juda druade Beleñ purude ḁabadjia. Saul israelerā boro baside Jeséra bio drõāda basia. Idjia warrarāda ocho eroḁasia. ¹³Idji warrarā drõāara panada ũbea Sauloare djõ panasidaa. Dji nabemara Eliá basía. Idjiarebemara Abinadá basía. Mañarebemara Samá basía. ¹⁴Mañ ũbeabema warrarāra Sauloare djõ panasidaa. Davira Jesé warra dji jĩrũarebema basía. ¹⁵Davira Saul ḁamaa wāpeḁa jēda Beleñnaa zebadjia idji zeza oveja waga ḁai carea.

¹⁶Mañmisa pilisteo Goliába diapeḁa, quewara biḁa israelerāa orra bedeadadjia. Cuarenta ewari māwā osia.

i 17:5. *Cien libra auḁu.* Hebreo bedeadē ḁá ḁa “cinco mil siclos.” j 17:6. *Miāsu zaque.* Ḃḁarāmaarā maḁḁara neco basía. k 17:7. Hebreo bedeadē ḁá ḁa “seiscientos siclos.”

17Ewari aba Jeséba idji warra Davia jarasia:

–Warra, ba djabarã itea nañ die pañda, nañ trigo jututiada sida ã aba ededua.¹ 18Mañ awara sordaorã boro itea nañ die quesoda ededua. Mañbe ba djabarã sãwã panãda iwidipeđa ãdjía jaradua ne diabuedamãrẽã. Mañneba mña cawaya ãdjira bia panãda.

19Mañmisa Saulora, Davi djabarãra, waabema sordaorã sida Ela jewedade pilisteorã ume djõni carea panasidaa.

20Diapedeđa Daviba idji ovejara dewara ume beesia wagamãrẽã. Mañbe idji zezaba jaradara edapeđa wãsia. Davi jũene wãside israelerã sordaorãra djõne wãbãda bẽrã ãlga duanasidaa. 21Mañne israelerãra pilisteorã chãwẽ duanã quĩrãpe chãwẽ duanesidaa. 22Daviba ededara ne wagabari jawade amepedã idji djabarã chãwẽ duanãmaa pira wãsia ãdji sãwã panãda iwidĩ carea. 23Ãdji ume bedea ãlde Gat purudebema mẽsrã ãl Goliãra pilisteorã chãwẽ duanãmaãba jewedadaa zepedã israelerãa orra bedeiasia idjia obari quĩrãca. Mañgara Daviba jũma ãrĩsia.

24Israelerãba Goliã unubãdade bio ne wayadapeđa jẽda pirasidaa.

25Ãdjiduba jarasidaa:

–¿Bãrãba jãl ãberãra unusidaca? Idjia dadjirãa orra bededade zebaria. Bariduaba jãl pilisteoda beaibara dadji boroba mañ ãberãra ne bara ãaya. Idji cau sida diaya. Mañ awara idjia parata diabi ãlra dji zeza ãberãrãa waa diabiẽa.–

26Daviba idji caita duanã ãberãrãa nãwã iwidisia:

–Jãl pilisteo cacua wẽãgoẽ tabãra ¿cai jawã Ãcõrẽ zocai ãl sordaorãda orra bedesai carea? Jawã dadji israelerã biẽ jara ãlde aãalãba beaibara, ¿cãrẽda idjia diadi?–

27Ãdjia naẽna jarapedadara wayacusa jarasidaa. 28Davi djaba dji nabema Eliãba ãrĩsia Davira dewararã ume nẽbãrã ãlde. Mañ carea quĩrũpedã Davia nãwã jarasia:

–¿Cãrẽ cãrẽã zesi? ¿Jãl oveja zocãrãẽbe tabãda ãjũã põãsa ewaraga ãlde ãduã beesica? Mña cawa ãla ãlra sãwã ãlde. ãlra namaa ze ãla ababe dairã djõ duanãda acãĩ carea.–

29Daviba panusia:

–Mña ¿cãrẽ cadjiruada osi? ¿Ababe iwidĩ ãlẽca?–

30Ara mañda idji djaba caitabemada ãyã wãsia. Mañbe dewara ãberãrãa Goliã beaidebemada iwidiside ãdjia biã abarida panusidaa. 31Daviba mãwã iwidĩ ãlde ãrĩsidade ãcãrãba Saulmaa jarade wãsidãa. Mañ carea Saulba idjira trãbisia. 32Mañbe Daviba Sauloa jarasia:

–Mñ boro, ni aãalãba jãl pilisteora wayaiẽ ãla. Mñ, ba nezocara idji ume djõne wãya.–

33Saulba panusia:

1 17:17. Ë aba. Hebreo bededade ãl ãla “efa.”

–Baduḅa jãñ pilisteo ume poya djõne wãéa. Acɔdua ɓara waɗi cūdrada ḅada. Mañne idjira drõada ḅa. Idjira cūdra edaɓa djõ ḅabaria.–

34-35 Daviba panusia:

–Mã boro, mã zeza oveja waga ḅaɗe imamada wa wida zepeda ovejada ca edesira mĩra caidu wãpeda idjia ca eroḅara jãrĩbaria. Idjaba mã animarãba mĩda orraibarɔ idji quĩɗatrɗe jidapeda u jidabaria aḅa beaɓarɔɗa. 36 Wida imama siɗa mãwã obaria. Mĩa jãñ pilisteo cacua wẽãgoé tabara ara mã quĩrãca oya, Ācõrẽ zocai ḅa sordaorãda orra bedea ḅa bẽrã. 37 Ācõrẽba mĩra imama jawadebemada idjaba wi jawadebemada ěɗra edasia. Ara mã Ācõrẽba mĩra jãñ pilisteo jawadebemada ěɗra edaya.–

Mañne Saulba idjia jarasia:

–Mãẽteara wãdua. Ācõrẽra ḅa ume ḅaya.–

38 Ara mãɗa Saulba idjia djõi careabema jãbarida Davia jãbisia. Ne zarea bronce oɗada Davi boroɗe jãbipeda jã jũatrɔbari siɗa Davia jãbisia. 39 Mãlbe Daviba Saul necoda ɓarɗe jãpeda arima ɓarɗa zasia. Baribarɔ jãca bẽrã poya wãé basía. Daviba Saulo jarasia:

–Naĩra jãca bẽrã mĩra poya wãéa.–

Ara mãɗa Daviba jũma ěrãcuasia. 40 Mãlbe idjia eronĩbabari bacurura edapeda do zaquedaa wãpeda mōgara borogoa quedead a juesuma idji buchacade pe edasia. Mōgara tabaribarida idji jawade edapeda pilisteo Goliá ume djõne wãsia.

41 Mañne Goliára Davimaa piãca zebraɔ basía. Idji djõi careabema eronĩbabarida idji nocoare nĩbasia. 42 Goliába bio aɓarɗe unusia Davira cūdra quĩrãwãrẽa ḅaɗa idjaba cacua dowa ḅaɗa. Mã bẽrã sirié ḅa quĩrãca unusia. 43 Mã carea nãwã jarasia:

–¿Cãrẽ cãrẽa jãwã bacuru catɔ zebraɔ? ¿Mãwãra mĩra usaca?–

Mañne idji Ācõrẽ ḅe trãneba Davira bié jarasia. 44 Mã awara nãwã jarasia:

–Zedua, mã ḅa djarara diaya āgosoba, mẽābema animarã biɗa codamãrẽa.–

45 Baribarɔ Daviba panusia:

–Bara mã ume djõne ze ḅa neco bara, mĩasu bara, idjaba mĩasu zaque bara, baribarɔ mĩra ḅa ume djõne ze ḅa Ācõrẽ ne jũma poya ḅa trãneba. Idjira dai israelerã sordaorã Ācõrẽa. ḅa idjiaɓarɔ orra bedeasia. 46 Iɗi ara mã Ācõrẽba bara mĩa poyabiya. Mĩa bara beapeda oḅlá tutaya. ḅa djarara, waabema pilisteorã djara siɗa mã diaya āgosoba, mẽābema animarã biɗa codamãrẽa. Mãwã jũmarãba cawadia wãrã Ācõrẽda dai israelerã tãena ḅaɗa. 47 Mã awara nama duanaba cawadia Ācõrẽba ěɗra edacada necoba ni mĩasuba. Nama Ācõrẽɗra djõya. Mã bẽrã idjia bārãra dairãa poyabiya.–

48 Mañne Goliára Davi beai carea caitaara wãɓarɔ basía. Ara mãɗa Davira idji ume djõne pira wãsia. 49 Idji jawara buchacade berajupeda

mõgarada edapeda Goliámaa tabarisia. Mañ mõgarara pilisteo dratude jou dogosia. Mañba Goliára barrubari ßaesia. ⁵⁰Māwā Daviba mõgara tabaribariba Goliára poyasia. Neco neé idjira beasia. ⁵¹Davira Goliá tablamaa pira dogopeða Goliá necoda ãũta edasia. Mañba aþeða beatapeda oblá tutasia.

Waabema pilisteoräba ädjidebema mësraara ßara beu tablda ununapeda memenesidaa. ⁵²Ara mañda Judadebema sordaorära, waabema Israel sordaorä sida djõni carea ßaga duanenapeda araa pira wäsidaa. Mañbe caidu quena wäsidaa Saaraĩ purudeba aba Gat puruðaa idjaba Ecroĩ purude eða wābada daucha. Mañ ora aþeða jūma bira ßasia pilisteorä beapedaðaba.

⁵³Māwā ĕpē wāpedaðacarea israelerä jēða zebldade pilisteoräba ne beepedaðara jūma edacuasidaa. ⁵⁴Mañne Daviba Goliá borora edapeda Jerusaleĩ puruðaa edesia. Baribara Goliába djõi careabema eroðadara idji wua dede wagasia.

⁵⁵Mañ naēna Saulba Davira Goliá ume djõne wābarlda unuside idji sordaorä boro Abne abadaa nāwā iwidiisia:

–Abne, jāĩ warra zezara ¿cai?–

⁵⁶Abneba panusia:

–Ay, mĩ boro, mĩa wārāda adua ßla.–

Mañ carea Saulba idjía jarasia:

–Māēteara iwidiide wādua idji zezara cai cawaya.–

⁵⁷Daviba Goliá beapeda jēða zebarda Goliá borora jawade eroðasia. Abneba idjira unupeda Saulmaa edesia. ⁵⁸Mañne Saulba iwidiisia:

–Warra, ¿ba zezara cai?

Daviba panusia:

–Mĩra ba nezoca Beleñnebema Jesé warraa.–

Jonataĩ Davi ume dji bia

18 ¹Saul ume bedeadacarea Davira Saul warra Jonataĩ ume dji biada panesidaa. Jonataĩba Davira quĩrĩā ßasia ara idji quĩrĩā ßa quĩrāca. ²Mañ ewaride Saulba Davira idji ume ßebisia. Waa idji zeza ume ßamārēā idu wābié basía. ³Jonataĩba Davira quĩrĩā ßasia ara idji quĩrĩā ßa quĩrāca. Mañ bēra bedeā ßasidaa dji biada paneni carea. ⁴Jonataĩba idji djiora Davia ērā diasia. Mañ awara idji djōbada necoda, enedramada, carra trājābadada, cacuaðe jābari sida diasia.

⁵Saulba Davi djõne diabuebaraza Daviba poyabadjia. Mañ carea Saulba idjira idji sordaorä boro dji dromada ßasia. Mañra jūma Saul sordaoräba, idjiare ßea biða bia unusidaa.

Davi trā ßaga ßa carea Saul so ārĩna

⁶Daviba pilisteo Goliá beaðacarea israelerä sordaorära jēða ādji puruza wäsidaa. Israelerä puruza jūēne wābadaðe wērārāba Saulora

audiabaribadjidaa. Mañne ɓasridaba trããbadjidada, caribadjidaa, idjaba tñõõada, dewara sida zabadjidada.^m 7 Māwā cari panane nāwā trããbadjidada:

Saulba ēberāda mil beasia baribarɔ Daviba die mil beasia.

⁸Mañ ũrĩside Saulora so ārĩa. Mañ carea quĩrũbideba jarasia:

–Ādjirāba jara panla Daviba ēberāda die mil beasida mañne mla milbe beasida. ¡Cawaēne idjira ādjirā boroda ɓadla!–

⁹Mamaɓba ātaa Saulba Davira quĩrũcuiɓa ɓabadjia.

¹⁰Nurēma Ācōrēba jaida Saulmaa idu zebisia. Mañ jaiba idjira quĩrā cawaē nūmebisia idji de dromane. Mañne Daviba Saul carebai carea idji arpara zá ɓasia idjia obari quĩrāca. Saulba mĩāsuda idji jawade erobasia.

¹¹Cawaēne Saulba mañ mĩāsuba araa tēūtasia. Idjia crīchasia Davira dedaa su jidaida. Baribarɔ Daviba ɓarima umé aubuesia su bearāmārē.

¹²Saulba cawa ɓasia Ācōrēra idji ume ɓadada āyā wāsida baribarɔ Davi ume ɓada. Mañ bēra idjia Davira waya ɓasia. ¹³Mañ ewaride Davira mil sordaorā boroda ɓasia idji caita ɓarāmārē. Djōne wāɓadaza Daviba sordaorāda edepeda bia enebadjia. ¹⁴Ācōrēra idji ume ɓa bēra ne jūmane bia wāɓadjia. ¹⁵Davira ne jūmane bia wā bēra Saulba waya ɓasia. ¹⁶Baribarɔ jūma Judadebemarāba, waabema israelerā biɓa Davira bio quĩrā panasidaa djōne wāɓadaza ādjirāra edepeda bia enebadjia bēra.

¹⁷Ewari aba Saulba Davia jarasia:

–Mā cau dji nabema Merāda bła diaya ɓa quima bamārē. Mla ababe quĩrā ɓa ɓara mla itea sozarra djō ɓaida Ācōrēba djōɓibarɔde.–

Baribarɔ Saulba wārāda nāwā crīcha ɓasia: “Mla Davi beai cāyābara biara ɓa pilisteorāba beadida.”

¹⁸Mañne Daviba panusia:

–Baribarɔ mla dji dromaéa ɓa wigu bai carea. Mla ēberārā sida dadji Israel druade dji dromarēa.–

¹⁹Saulba Davia idji cau Merāra diai jaradamīna dji ewari jūēside diaé ɓasia. Āteɓarɔ ēberā Adriel abadaa diasia. Adrielerā Mehola purudebema ɓasia. ²⁰Mañne Saulba dewara cau Mical abadada erobasia. Mañ wērāba Davira quĩrā ɓasia. Saulba cawapeda ɓasridasia. ²¹Nāwā crīchasia: “Mā cau Micalera Davia diaya. Mañbe idjideba mla Davira pilisteorā jawade ɓeɓiya.” Mañ carea Saulba wayacusa Davia jarasia:

–Idibarɔ wārāda ɓara mla wigu baya.–

²²Mañ ewaride Saulba idjiare ɓeaa nāwā jarasia:

–Bāduba Davi ume bedeabɔdade jaradadua mla idjira bio quĩrā ɓada idjaba bārā biɓa idjira bia unu panɔda. Mañ bēra mla caura edaduada adadua.–

²³Sauloare ɓeaba Davia māwā jarasidaa. Baribarɔ Daviba panusia:

–Mla ne neé quirua idjaba dji dromaéa. ¿Ara jāwā quiruda dadjirā boro wigu baida ɓaca?–

²⁴Sauloare beara wānapeda Daviba jaraɗara Sauloa jūma nēbarasiaɗa.
²⁵Baribarɔ Saulba crīcha ɓasia Davira pilisteorāa beabida. Mañ bēɗa jarasia:
 –Davia jaraɗadua mñ cau carea paratara iwidié ɓaɗa. Mña ababe
 quĩrĩa ɓa idjia pilisteorā umaquĩrā cacua wēãgoɗa eda cien eneida.
 Idjía jaraɗadua pilisteorāba dadjirā bié opedaɗa carea mña ādjirāra aɓari
 quĩrāca bié o quĩrĩa ɓaɗa.–

²⁶⁻²⁷Sauloare beaba Davia mañra jarasidaa. Mañ bedeara Daviba bia ũrĩa
 dji boro Saul cauda eda quĩrĩa ɓaɗa bēɗa. Saulba jaraɗa ewari naēna Davira
 idji sordaorā ume wānapeda dosciento pilisteorāra quenasiɗa.⁷ Daviba mañ
 umaquĩrāra cacua wēãgocuapeda dji era Saulmaa edesia idji cau edai carea. Ara
 mañɗa Saulba idji cau Micalera diasia Davi quima bamārēa.

²⁸Mañne Saulba wārāda cawasia Ācōrēra Davi ume ɓaɗa idjaba idji cau
 Micalba Davira bio quĩrĩa ɓaɗa. ²⁹Mañ carea biara wayasia. Mañne Davi
 ume dji quĩrūda ɓesia aba beubarɗaɗa. ³⁰Mañ awara pilisteorā ādjirā
 ume djōne zebɗaɗa Daviba dewara sordaorā bororā cāyābara auɗuara
 poyabadjia. Mañ bēɗa idjira trā ɓaga ɓesia.

Saulba Davi beai ɓaɗa

19 ¹⁻²Saulba idji warra Jonatañ, idjiare beaa biɗa jarasia Davira
 beadamārēa. Baribarɔ Jonatañba Davira bio quĩrĩa ɓa bēɗa
 mañgɗebemada idjía jūma nēbarasia. Nāwā jarasia:

–Mñ zeza Saulba ɓara bea quĩrĩa ɓa. Mañ bēɗa quĩrācuɗa ɓadua. Nu diapeda
 puru dajada mĩrū ɓeɗua. ³Mañne mñ zeza ume parɗaɗe wānia ɓa mĩrū ɓa caita.
 Mña ɓaɗebemada idji ume bedeaya. Idjia oi crīcha ɓaɗa cawasira mña ɓa jaraya.–

⁴Nurēma Jonatañba Davidebemada idji zezaa nāwā bia jarasia:

–Mñ boro, ɓa nezoca Davira bié orāɗua. Acaɗua, idjia ɓara ni cārē
 cadjirua sida oé ɓa āteɓarɔ bio careba ɓa. ⁵Idji beaɗi adua Golíara
 beasia. Mañ ewaride Ācōrēba pilisteorāra jūma dadji israelerāa poyabisia.
 Mañ unuside ɓara bio ɓasridasia. Baribarɔ idi ħcārē cārēā idjira bié o
 quĩrĩa ɓa? Idjia ni cārē cadjiruada oé ɓa ɓa idjira beai carea.–

⁶Jonatañba jara ɓa ũrĩɓarɗe Saulba panusia:

–Warra, Ācōrē quĩrāpita wārāneba jaraya: mña Davira beabíeā.–

⁷Saul wānacarea Jonatañba Davira trāpeda idji zeza ume bedeaɗara
 jūma nēbarasia. Mañbe Jonatañba Davira Saulmaa edepeda Davira Saul
 ume ɓesia naēna ɓaɗa quĩrāca.

⁸Mañ ewaride israelerāra wayacusa pilisteorā ume djōsidaa. Davira djōne
 wāpeda zocārā quenabarɔ carea pilisteorāra memenesidaa. ⁹Baribarɔ Ācōrēba
 jaira waya Saulmaa idu zebisia. Saulora mĩasu catɔ chūmasia Daviba arpa zá ɓaɗe.
¹⁰Cawaéne Saulba Davira mĩasuba su jidai ɓasía baribarɔ Daviba bera aubuesia.
 Mañ bēɗa mĩasura deɗa su nūmane wāsia. Ara mañ diamasi Davira mĩrū wāsia.

n 18:26-27. *Doscientos pilisteorā.* 2 Samuel 3:14ɗe jara ɓa Daviba cien beasida.

¹¹Mañ bẽrã Saulba sordaorãda Davi dedaa diabuesia acɫ pananamãrẽã idjaba nurẽma diapeda Davi beadamãrẽã. Baribɫɫ idji quima Micalba Davia nãwã jarasia:

–Bada nañ diamasi mĩrũ wãẽbɫɫ nu ɫara beadia.–

¹²Mañ bẽrã dji dajadaa acɫbadaɛeba Micalba Davira jãcaradeba uɛaa ɫapeda Davira mĩrũ wãsia. ¹³Mañbe Micalba jɫwaba oda ãcõrẽ waibɫada Davi cɫɛade ɫasia. Mañ boroare chiwatu carada ɫapeda borobaba ãnẽbari cobɫsia.^o ¹⁴Diapeda Saulba sordaorãa Davi jidabisiɛ Micalba jarasia idjira cacua biẽ ɫa bẽrã cɫɛade ɫada. ¹⁵Sordaorãra Saulmaa jẽda wãnapeda mañra nẽbɫɫasiɛaa. Baribɫɫ Saulba ãdjira wayacusa Davi jidade wãbisia. Nãwã jarasia:

–ɟCɫɛade ɫa sida idjira jidapeda mãmaa enenadua beai carea!–

¹⁶Ara mañda sordaorãba Davira jidade wãsiɛaa. Idji dede eɛa wãnapeda idji cɫɛade jɫwaba oda ãcõrẽda chiwatu cara bara taɫda unusiɛaa. ¹⁷Mañ carea Saulba idji cau Micalea jarasia:

–¿Cãrẽ cãrẽa mñra jãwã cũrũgasi? ¿Cãrẽ cãrẽa mñ dji quĩrũra mĩrũ wãmãrẽã carebasi?–

Micalba panusia:

–Idjia jarasia carebaẽbɫɫ mñra beaida.–

¹⁸Davi mĩrũ wãsiɛda Ramá puruɛaa Samuel acɫɛde wãsia. Mama Daviba jũma nẽbɫɫasia sãwã Saulba idjira osida. Mañbe Davira, Samuel sida Nayo abadaɛaa panane wãsiɛaa. ¹⁹Baribɫɫ ãcɫɫɫba Sauloa jarasiɛaa Davira Nayode ɫada Ramá puru caita. ²⁰Ara mañda Saulba sordaorãda Davi jidade diabuesia. ãdjirã jũẽsiɛade ãcõrẽneba bedeabadarãda unusiɛaa ãcõrẽneba bedeade duanɫda.^p Samuelera ãdji nocoare ɫasia. Mañne cawaẽne ãcõrẽ Jaurera Saulba diabuedarãmaa zesia. Mañbe ãdjirã sida ãcõrẽneba bedeade duanesiɛaa.

²¹Saulba mañ cawasiɛde dewara sordaorãda diabuesia. Jũẽsiɛade mañgarã sida ãcõrẽneba bedeade duanesiɛaa. Mañ bẽrã Saulba dewararãda diabuesia. Baribɫɫ mañgarã sida ãcõrẽneba bedeade duanesiɛaa. ²²Mañ carea ara idjida Ramá puruɛaa Davi jidade wãsia. Secú abadaɛde baido juebada uriama jũẽsiɛde iwiɛisia Davida idjaba Samuelda sãma panɫ cawaya. Mañne eberãrãba jarasiɛaa ãdjira Nayode panɫda Ramá puru caita. ²³Mañ bẽrã Saulora Nayode wãsia. Wãbɫɫɛde ãcõrẽ Jaurera idjimaa zepeda idji sida ãcõrẽneba bedeade ɫesia. Mãwã bedeade wãbɫɫɫda Nayode jũẽsia Ramá puru caita. ²⁴Mama idjia jã ɫara ẽrãpeda Samuel

o 19:13. ãcɫɫɫamaarã Micalba dji jɫwaba oda ãcõrẽra Daviba cacuaɛde jãbariba jã ɫasia.

p 19:20. ãcõrẽneba bedeade duanɫda. Hebreo bedeade ebuda ɫáa sãwã bedeasiɛada. Zocãramaarã ãdjia ãcõrẽ bedeade mñ cawaĩẽ jara duanesiɛaa waa dadjia urĩnaca bedeade bedeade duanesiɛaa.

quĩrãpita ãsa diamasi biða Ācõrẽneba bedea ßasia. Mañ carea aßaλba ne oca baðada cawaẽne o ßeibara israelerãba nãwã jarabadaa:

–Saul sida ĩĀcõrẽneba bedebarica?–

Davi mĩrũ wãna

21 ¹Mañ ewaride Davira Nobo puruðaa sacerdote Ahimele acλde wãsia. Baribara Ahimeleba Davira iduða zebaraða unuside dauperasia. Audiabaripeða nãwã iwiðisia:

–ĬSãwã jãwã baðuða nĩ?

²Daviba sewadeba panusia:

–Dadjirã boro Saulba m̃ãa ne obi ßaa. Baribara ni aßala maλgλdebemada cawabirãduða asia. M̃ãa jaraðama m̃ã sordaorã ume dji ununia. ³Mẽrã, ĩcãrẽda eroßa coi carea? Paλda juesuma wa ne baridua ßa eroßa sida m̃ãa diadua.–

⁴Mañne sacerdoteba panusia:

–M̃ãa paλ eroßara baridua paλẽa. Ātebala Ācõrẽ quĩrãpita ßaða paλda eroßa.⁴ Ba ume panλ sordaorãda idi wẽrãrã ume cãinaẽ panλbala maλ paλra m̃ãa diaya.–

⁵Daviba panusia:

–Ni aßaλda wẽrã ume cãinaẽ panla. Dai djõne wãbaðaza Ācõrẽ quĩrãpita bia ßeaðida panla. Idi biara mãwã panla dadjirã boro Saulba diabueda bẽrã.–

⁶Mañne sacerdoteba Davia paλ Ācõrẽ quĩrãpita ßaðara diasia dewarada neẽ ßaða bẽrã. Mañ paλra eroßasia paλ djiwiðida Ācõrẽ quĩrãpita ßaða bẽrã. ⁷Mañ ewaride Saul nezoca Doé abadada Ācõrẽ quĩrãpita ne oi carea mama ßasia. Idjira Edoλnebema basía. Saul oveja wagabadarã boro basía.

⁸Mañne Daviba sacerdote Ahimelea jarasia:

–Ĭßa djõbada necoda wa mĩãsuda nama neẽ ßaca? Dadjirã boro Saulba isabe zebida bẽrã m̃ã necoda, dewara djõi careabema sida eneẽ basía.–

⁹Ahimeleba panusia:

–ßa Ela jewedade beaða pilisteo Goliá neco baðada nama eroßa. Dai sacerdote djio waga eroßa jẽdaare wuaba bara ßa. Quĩrĩã ßabara, edadua. M̃ãa dewarada neẽ ßa.–

Daviba jarasia:

–Jãλ cãyãbara biara ßara neẽa. M̃ãa diadua.–

¹⁰Ara mañ ewaride Davira Saul carea pilisteorã puru Gat abadadaa mĩrũ wãsia dji boro Aquisi abadamaa. ¹¹Mañne Aquisiare ßeaba jarasiðaa:

q 21:4. Levítico 24:5-9. r 21:9. Sacerdote djio. Hebreo bedeadẽ bál ßa “efod.” Mañ versículode ebuda ßaẽa cãrẽnebemada bedea ßada.

–¿Jari ðara Davi, Israelðebema boroéca?^s Wērārā cari duanane idjidebemada nāwā trāsidaa:

Saulba ēberāda mil beasia baribarā Daviba die mil beasia.

¹²Ādjia māwā jarapedada carea Daviba bio crīcha nūmesia. Bio waya ðasia Gat puruðebema boro Aquisiba idjira beabida. ¹³Mañ carea ādji quīrāpita quīrāé ða quīrāca babadjia. Dji dede eda wābadade idji ðichiwiwa orrecuabadjia idjaba idobara idji icarade zowuabibadjia. ¹⁴Mañne Aquisiba idjiare ðeaa nāwā jarasia:

–¡Jāñ ēberāra quīrāé taðla! ¿Cārē cārēā idjira mñ quīrāpita enesida? ¹⁵¿Idjira nama enesidaca mñ quīrāpita quīrā cawaé ðamārēā? Bārāmaarā ¿quīrāé ðeara nama neéca? ¡Jāñ ēberāra mñ dedebemada āyā ededadua!–

22 ¹Mamaðba Davira Adulañ puru caita eya uriaðe mīrū ðade wāsia. Davi djabarāba, dji zezaba, jūma dji zeza ēberārā ðida idjira mama ðada ūrīsidade idji ume panane wāsidaa. ²Mañ awara jūma ēberārā bia mīga ðeada, ne ðiai bara ðeada, sode bié ðea sida idjimaa wāsidaa. Mañne Davira ādjirā boroda ðesia. Jūma ābaa cuatrociento panasidaca ðaa. ³Mamaðba Davira Mizpa puruðaa wāsia Moab druade. Idjia Moab druadebema boroa nāwā jarasia:

–Mñ djuburia, mñ zezada mñ papa sida nama idu ðebidua aba Ācōrēba sāwā oida mña cawabibarāðaa.–

⁴Mañbe Daviba djibarirāra Moab druadebema boromaa edepeda amesia. Ādjirāra mama panesidaa Davi eyade mīrū ðamisa. ⁵Mañne Ācōrēneba ðedeabari Ga abadaba Davia nāwā jarasia:

–Waa nañ eyade mīrūrādua. Jēda Juda druadaa wādua.–

Ara mañda Davira Haret oidaa wāsia.

Saulba sacerdoterā quenana

⁶Ewari aba Saulora Guíbea puruðe eya zaquede chūmasia tamarisco bacuru edre. Idji jlawade mīāsuda erobasia. Jūma idjiare ðeara idji ume panasidaa. Mañne ðara idjimaa zedapeda jarasidaa Davida, idji ume panarā sida unusidada. ⁷Saulba idjiare ðeaa nāwā jarasia:

–Ūrīnadia, bārāra mñ quīrāca Benjamiñneba yōpedadarāa. Baribarā Judadeba yōna Jesé warra Davira dadji israelerā boroda ðeibarā, ¿idjia bārāa ējūāda, uva ējūā sida ðaica? ¿Idjia bārāra idji sordaorā bororāda ðaica?^t ⁸Māwāmīna bārāra ðeðea ausidaca ðaa mñ āyā ðaði carea. Ni abaðba mña jaraðé basía mñ warra Jonatañra Jesé warra Davi ume ðeðea ðasidada. Ni abaðba mñda crīchadacaa. Idira mñare ðada Daviba mñra beai carea ðaa mñ warra Jonatañba māwā crīchabida bēra. Baribarā bārāba mañnebemada mña jaraðé basía.–

s 21:11. Davi, Israelðebema boro. Hebreo ðeðeade ða ðaa “Davi, nañ ējūānebema boro.”

t 22:7. Hebreo ðeðeade nāwā ða ðaa: “¿Idjia bārāra mil bororāda idjaba cien bororāda ðaica?”

⁹Mañne Edoñnebema Doé ãdji tãena ðaba nãwã jarasia:

–Mña Jesé warra Davira Nobo purude unusia. Idjira Ahitob warra Ahimele ume bedeaba basia. ¹⁰Ahimeleba Æcõrëa iwidisia Daviba sãwã oida ða cawaya. Mañ awara djõbada neco pilisteo Goliáde baðada, coi careabema sida diasia.–

¹¹⁻¹²Ara mañda Saulba Ahitob warra Ahimelera, idji zeza ëberãrã sida jüma trãbisia. Ædjirãra Nobo purude Æcõrë sacerdoterã basia. Ædjirã Saulma jüësidade Saulba Ahimelea jarasia:

–Ahitob warra, mña jarabara ãrãdua.–

Ahimeleba panusia:

–Jaradua, mñ boro.–

¹³Mañne Saulba iwidisia:

–¿Cãrë cãrëa bara Jesé warra Davi ume mñ beadi carea bedeaba ausida? Mña cawa ða bla pañda, djõbada neco sida idjia diasida. Mañ awara bla Æcõrëa iwidisia Daviba sãwã oida ða cawaya. Mañ bërã idira idjia mñra beai carea ða.–

¹⁴Ahimeleba panusia:

–Mãwãëa. Mñ boro, jüma blare bea cãyãbara Davira bla ume jipaara ða. ¿Idjira bla wiguëca? ¿Bla wagabada sordaorã boroëca? ¿Jüma bla diguidabemarãba idjira waya panléca? ¹⁵Idibebara mña Æcõrëa iwidia ðaléa idjia sãwã oida ða cawaya. Mañ bërã mñ boro, jararãdua mñra mñ ëberãrã sida bedeaba panada. Wãrãda mñ, bla nezocaba cãrë sida adua ða nañ nẽbraðebemada.–

¹⁶Baribara Saulba ãjanaë bërã nãwã jarasia:

–Ahimele, bara, bla zeza ëberãrã sida mña jüma beabiya.–

¹⁷Ara mañda Saulba idji wagabada sordaorã nãwã jarasia:

–¿Æcõrë sacerdoterãra jüma quenanaadua! Ædjirã sida Daviare duanla. Ædjia cawasidaa Davira mĩrũ nĩda baribara mña jaraðalé basia.–

Baribara idji wagabada sordaorãba Æcõrë sacerdoterãra bea quĩrãnaë basia. ¹⁸Mañ carea Saulba Edoñnebema Doéa jarasia:

–¿Blaðara Æcõrë sacerdoterãra quenadua!–

Ara mañda Doéba Ædjirãra quenasia. Mañ ewaride 85 sacerdoterãda Ædji djio jã beada quenasia. ¹⁹Mañ awara sacerdoterã puru Noboðaa wãpeða umaquĩrãrãda, wẽrãrãda, warrãrãda, djiwidia toða queða sida necoba jüma quenasia. Pacada, burroða, oveja sida quenasia.

²⁰Baribara Doéba quenabaraðe Ahimele warra Abiatada Davi ðamaa mĩrũ wãsia.^v ²¹Mañne idjia Davia nẽbarasia sãwã Saulba Æcõrë sacerdoterãra quenabisida. ²²Daviba idjia jarasia:

–Mñ Nobo purude baside Edoñnebema Doé sida mama basia. Mña cawa basia idjira Saulmaa wãpeða mñ jãma baðara jaraida. Mañ bërã mñdra

u 22:14. Æcãlamaarã mañ bedeaba jara ða: “¿Bla jarabara isabe ocaca?”

v 22:20. *Ahimele warra Abiatada*. Hebreo bedeaba ða ða: “Ahitob warra Ahimele warra Abiatada.”

bedeade ɓaa ɓa zeza ẽberãrã jũma quenana carea. ²³Ma ume ɓedua. Ne wayarãdua. Aɓari ẽberãba mãda, ɓa sida bea quĩrã ɓaa. Ma ume ɓesira idjia ɓara beaẽa.–

Daviba Saul bea ama ɓada

26 ¹Ma ewaride Zip purudebemarãda Guibeadaa wãnapeda Sauloa nãwã jarasidaa:

–Davira Haquila eya zaquede ẽjũã pãsa ewaraga ɓa quĩrãpe mĩrũ ɓaa.–

²Ara maãda Saulba dji biara ɓea Israeldebema sordaorãda mil ũbea edapeda Zip ẽjũã pãsa ewaraga ɓadaa Davi jãrãde wãsidaa. ³Ma ɓne Haquila eya zaquede o icawa cãsidaa. Ma ɓ eya zaquera ẽjũã pãsa ewaraga ɓa quĩrãpe ɓaa.

Ma ɓne Davira ẽjũã pãsa ewaraga ɓade ɓasia. Idjia cawasia Saulba idjira jidade zɓarãda. ⁴Ma ɓerã ɔcɔɔɔ diabuesia Saulora idji sordaorã sida sãma panãda cawai carea. Ɔdjirã jeda zesidade jarasidaa wãrãda Saulda jũesida.

⁵Ma ɓbe Davira Saul idji sordaorã ume panãmaa chupea wãpeda quĩrãcuita acasia Saulda, Ner warra Abne sida sãma cã panã cawaya. Ma ɓ Abnera Saul sordaorã boro ɓasã. Daviba unusia Saulora idji sordaorã ẽsi cã ɓada.

⁶Davira jeda wãpeda hitidadebema Ahimele ume idjaba Seruyã warra Abisai ume bedeasia. Abisaira Joã djaba ɓasã. Daviba ɔdjia iwidiisia:

–ƆCaida mã ume Saul cã ɓamaa wã?

Abisaiba panusia:

–Mãda ɓa ume wãya.–

⁷Ma ɓ diamasi Davira Abisai ume Saul sordaorã panãmaa wãsidaa. Jũesidade unusidaa Saulora cã ɓada. Idji boro nocoare mĩasuda egorode su nũmasia. Ma ɓne Abneda, idji sordaorã sida Saul cã ɓa orrocawa cã panasidaa. ⁸Ma ɓ carea Abisaiba Davia jarasia:

–Idi Ɔcõrẽba ɓa dji quĩrũra ɓa jãwade ɓɓarãa. Saulora mãa idu beabidua. Ara idji mĩasuba idjira egorodaa su jidaya. ɓarima aɓa subarãba beaya.–

⁹Baribarã Daviba jarasia:

–Idjira bearãdua. Ɔcõrẽba ɓada boroda beasira idjia cawa oya. ¹⁰Ɔcõrẽ quĩrãpita mã jaraya ababe idjiabarã Saulora beubida ɓaa. Ɔĩberã ewari aɓa idjia Saulora ara jãwã beubiya wa dji quĩrũ ume djõ ɓade beubiya.

¹¹Idjiabarã Saulora dadjirã boroda ɓada ɓerã mã Saulora beaẽa. Baribarã idji jiadoda, mĩasu sida idji boro nocoare beada edadapeda isabe wãnia.–

¹²Ara maãda Daviba mĩasuda, jiado sida Saul boro nocoare beada edadapeda wãsidaa. Ɔdjia opedadara ni aɓarã ununaẽ ɓasã ni ũrĩnaẽ ɓasã. Ni aɓarã ɔrãmanaẽ ɓasã Ɔcõrẽba jũmarãda bio cãĩbigada ɓerã. ¹³Ma ɓbe Davira

w 26:1. Ɔjũã pãsa ewaraga ɓa. Hebreo bedeade ɓa ɓaa “Jesimoã.”

dewarabema eya zaque borodaa wāsia. Mama idjira Saul sordaorã panɔ quĩrãpe tɔmɔ aride ɓesia. ¹⁴Mañne Daviba Saul sordaorã boro Abneda trɔ jarasia:

–ɔAbne! ¿Ũrĩ ɓɔca?–

Abneba panusia:

–¿Caida jãwã dadjirã boro Sauloa bia ɓɔ?–

¹⁵Daviba jarasia:

–¿ɓɔra Israel druade dji mēsɔara ɓɔɛca? Mañda ¿cãrẽ cãrẽã dadjirã boro Saulora wagaé ɓɔ? Idi ēberãda bārã cãĩ duanɔmaa wãpeda dadjirã borora beaida ɓasia. ¹⁶ɓɔa cadjiruada osia. ɓɔa dadjirã borora wagaé ɓasia. Ācōrẽ quĩrãpita mɔa jaraya: Ācōrẽba ɓɔda borora bārãba wagapedadaé bẽrã, ɓɔda ɓɔ sordaorã sida jũma beudida panɔ. Saul mĩāsuda, jiado sida idji boro nocoare beadada jɔɔɔdua unui cawaya.–

¹⁷Saulba cawasia Davida mãwã beɛda ɓɔda. Mañ bẽrã jarasia:

–Mñ warra Davi, ¿ɓɔda jãwã beɛda ɓɔca?–

Daviba panusia:

–Māẽ, mɔ boro. Mñda mãwã beɛda ɓɔa. ¹⁸ɓɔa ¿cãrẽ cãrẽã mɔ, ɓɔ nezocada bié oi carea ēpẽ ɓɔ? ¿Cãrẽneba mɔ ɓɔra bié osi? ¿Cãrẽ cadjiruada osi? ¹⁹Mñ boro, mɔ djuburia mɔa jarabɔɔɔrã ũrĩdua. Ācōrẽba ɓɔda mɔ ume quĩrũbisibɔɔɔ mɔa idjia animarãda babue diaya ɓɔ quĩrũbira tumabimārẽã. Baribɔɔɔ ēberārãba ɓɔda mɔ ume quĩrũbisidabɔɔɔ, Ācōrẽba ādjirãra bié ɓaya. Ādjirãba mɔra Ācōrẽba diada druadebemada āyã jɔɔɔɔɔɔda quĩrãca nama mĩrũ zebisidaa. Nãwã jarabɔɔɔda ɓɔa: āyã wãdua dewara ācōrẽ ɓea ēpēmārẽã. ²⁰Nama Ācōrẽba diada drua āi mɔra bearãdua. Mɔra usa tɔ quĩrãca ɔɓɔaé ɓɔ bẽrã ɓɔa cãrẽ cãrẽã mɔra beai carea jɔɔɔ ɓɔ? ¡Eyade suẽrru beai carea jɔɔɔ ɓɔ quĩrãca mɔra ēpẽ ɓɔa!–

²¹Mañ carea Saulba panusia:

–Mñ warra Davi, mɔa cadjiruada osia. Ēberã crĩcha neé ɓɔ quĩrãca mɔa bio āi o ɓasia. Mñ ume jẽda wãna. Idi ɓɔa mɔra beadaé bẽrã mɔa ɓɔra waa bié oéa.–

²²Daviba panusia:

–Mñ boro, ɓɔ mĩāsura nama ɓɔa. Sordaoda aɓa diabuedua edade zemārẽã. ²³Ācōrẽba ēberãza ne biada diaya ādjia jipa o panɔ carea idjaba wārãda ijã o panɔ carea. Idi Ācōrẽba ɓɔra mɔ jawade ɓasia. Baribɔɔɔ mɔa ɓɔra beaé basia, idjiabɔɔɔ ɓɔra dai boroda ɓɔda bẽrã. ²⁴Mɔa Ācōrẽa iwiɔi ɓɔa mɔda zocai ɓamārẽã, mɔa idi ɓɔra zocai ɓɔda quĩrãca. Idjaba iwiɔi ɓɔa mɔra jũma bia mĩga ɓadebemada ēɔɔɔ ɓamārẽã.–

²⁵Saulba panusia:

–Ācōrẽba ɓɔra carebaya, mñ warra Davi. Wārãda ɓɔa ne waiɓɔada o ɓaya. ɓɔa obɔɔɔɔɔ jũma bia odjaya.–

Mañbe Davira āyã wãpeda Saulora jẽda idji druadaa wāsia.

Davi pilisteorãma ɓada

27

¹Mãwãnacarea Daviba nãwã crĩchasia: “Ewari aɓa Saulba mɔra beaya. Biara ɓɔa mɔra pilisteorã druadaa mĩrũ wãida. Mãwãra

Saulba mǎra beai carea nañ Israel druade waa jaꝛꝛéa. Mama idjia mǎra poya jidaéa.”

²Ara mañda Davira, seisciento sordaorã idji ume panꝛ sida pilisteorã puru Gat abadaɗaa wāsidaa. Mañ puru borora Maó warra Aquisi basía. ³Mañne Davira, idji sordaorã sida ãdji ëberãrã bara Aquisi caita Gat purude panesidaa. Daviba quimada umé erobasia. Aba Ahinoañ basía. Ahinoañra Jezreel purudebema basía. Dewarabemara Abigail basía. Abigailera Carmel purudebema basía. Idjira Nabal pëdra wërã basía. ⁴Saulba ùrisia Davira Gat puruɗaa mĩrũ wāsida. Mañ bërã Davi beai carea waa jaꝛꝛé basía.

⁵Ewarì aba Daviba Aquisia nãwã jarasia:

–Bla mǎda bia unu ðabꝛꝛ, ba druade puru zaqueda aba mǎa diadua dai panani carea. Mǎ, ba nezocara ba puru dromane ðaié ðla.–

⁶Ara mañ ewaride Aquisiba Sicla puruda Davia diasia. Mamañba ãtaa mañ purura Juda druadebema bororãba eropanésidaa. ⁷Davira poa aba auɗu jedeco quimãrẽ pilisteorã druade ðasia. ⁸Mama panane Davira idji sordaorã ume gesuritarãmaa, gezritarãmaa, idjaba amalecitarãmaa bida ne jãricuade wãbadjidãa. Mañ ëberãrãra Telaiñ purudeba Sur ëjũãare aba Egipto drua daucha panabadjidãa.^x ⁹Ne jãricuade wãbadade Daviba idji sordaorã ume umaquirãrãda, wërãrã sida jũma quenabadjidãa. Ni abaɗda zocai ðaɗaca basía. Baribꝛꝛ ovejada, pacada, burroda, cameyoda, cacuade jãbada sida jũma edacuadapeɗa Aquisimaa jëda wãbadjidãa. ¹⁰Mañne Aquisiba nãwã iwidibadjia:

–Idi bãrãra ¿sãma ne jãricuade wã panasida?–

Mañne Daviba sewadeba nãwã panubadjia:

–Negue ëjũãne Juda druade Jerameeldeba yõpedadarãba eropananaɗa, quenitarãba eropanana sida jãricuade wã panasidaa.–

¹¹Ne jãricuade wãbꝛꝛde Daviba umaquirãrãda, wërãrã sida jũma quenubadjia. Ni abaɗda zocai ðaca basía. Idjia nãwã crĩchasia: “Abaɗda zocai ðasira mañne idjira Gat puruɗaa zeibꝛꝛ Aquisia jaraiscada mǎa oɗada.” Davi pilisteorã druade ðaside mãwã o ðabadjia. ¹²Mañ carea pilisteorã boro Aquisiba crĩchasia Davira idjiare ðada. Idjia jarasia: “Daviba o ða carea idji puru Israelba idjira quirãma panla. Mañ bërã idjira ewariza mǎare ðaya.”

Saul daubara wërãmaa wãna

28 ¹Mañ ewaride pilisteorãda dji jaɗesidaa israelerã ume djõni carea. Mañne pilisteorã boro Aquisiba Davia nãwã jarasia:–
–Bla bio cawa ðla bꝛa, ba sordaorã sida mǎare djõne wãnida panada.–
²Daviba jarasia:
–Bia ðla, bla unuya sãwã mǎ, ba nezocara djõbarida.–
Aquisiba jarasia:
–Mãwã baibꝛꝛ, bara mǎ wagabarida ðaya aba ba beubꝛꝛɗaa.–

^x 27:8. *Telaiñ purudeba.* Ñcaɗamaarã mañba jara ðla: “Drõã naëñabema ewarideba ãtaa.”

³Mañ naëna Saulba jũma daubararãda Israel druadebemada ãyã jãrecuasía.^y Mañ awara Samuelera jaidasia.^z Israelerãra idji carea jĩãsidaa. Idji puru Ramáne tãbarisidaa.

⁴Pilisteo sordaorãra ãbaa dji jãredapeda Suneñ purude duanesidaa. Mañne Saulba idji sordaorãra ãbaa jãrepeda Guilboa eyade duanesidaa.

⁵Baribara pilisteo sordaorã unuside Saulora ne wayaaba cacua urea nũmesia. ⁶Mañ carea Saulba ãcõrẽa iwidisia sãwã oida ða cawaya. Baribara ãcõrẽba cãimocaradeba ni Uriñ abadaðeba biða cawabié basía.^a Mañ awara ãcõrẽneba bedeabadarãba poya cawabidaé basía. ⁷Mañ carea Saulba idjiare beaa nãwã jarasia:

–Bẽwãrã jaure ume bedeabari daubara wẽrãda jãrãðadua, mña idjideba cawai carea sãwã oida ðada.–

Mañne idjiare beaba panusidaa:

–Endor purude daubara wẽrãda ðaa.–

⁸Ara mañda Saulora quĩrã awara djiosia ni abalaba idjira cawarãnamãrẽã. Mañbe idjiare beada umé edapeda diamasi mañ wẽrãmaa wãsia. Idjia daubara wẽrãa nãwã jarasia:

–Mñ djuburia mña jarabara bẽwãrã jaureda zebidua idji ume bedeai carea.–

⁹Baribara daubara wẽrãba panusia:

–¿Cãrẽ cãrẽa bla mña mãwã obi ða? ¿Saulba oðara bla adua ðaca? Idjia daubararãda nañ Israel druadebemada jũma ãyã jãrecuasía. ¿Saulba mña beamãrẽa bla mãwã obi ðaca?–

¹⁰Mañne Saulba ãcõrẽ quĩrãpita wãrãneba nãwã jarasia:

–Mña ãcõrẽ trãneba jaraya nañ obara carea bara bié odaéda.–

¹¹Mañ carea daubara wẽrãba iwidisia:

–Mãẽteara ¿baa cai jaureda zebi quĩrĩã ða?–

Saulba panusia:

–Samuel jaureda zebidua.–

¹²Ara mañda daubara wẽrãba Samuel jaureda trãsia. Samuel jaure unuside miãdua biapeda Sauloa jarasia:

–Baa ¿cãrẽ cãrẽa mña cũrũgasi? ¿Baa Saulda jãwã ðaa!–

¹³Saulba panusia:

–Ne wayarãdua. Baa unu ðada mña jaradua.–

Daubara wẽrãba panusia:

–Jaureda egorodeba ãtaa zebãrãda unu ðaa.^b

¹⁴Saulba iwidisia:

–Idjira ¿cai zaca ða?–

Daubara wẽrãba panusia:

–Idjira drõãda ðaa. Idjia cacuaðe jã ðara drasoã ðaa.–

y 28:3. Deuteronomio 18:9-14. z 28:3. 1 Samuel 25:1. a 28:6. Uriñ. Exodo 28:30.

b 28:13. Jaure. Hebreo bedeade ða ðaa “ãcõrẽ beada.”

Mañne Saulba cawasia Samuel jaureda mǎwǎ ɓɗaɗa. Mañ carea idjira chīrāborode ɓarru cobesia. ¹⁵Mañne Samuel jaureba idjía iwidiisia:

–¿Cārē cārēǎ ɓa mǎra mǎ sē ɓa? ¿Cārē cārēǎ namaa zebisi?–

Saulba panusia:

–ɓara namaa zebisia mǎa sǎwǎ oida ɓaɗa cawa crīchaé ɓa bēǎ. Pilisteorāra mǎ ume djōne zesidaa. Mañne Ācōrēba mǎra igara ɓa. Mǎa sǎwǎ oida ɓa iwidiɓarɗe idjia cāimocaradeba cawabicaa. Mañ awara idjideba bedeabadarāba poya cawabidaéa. Mañ carea ɓaɗa trǎ ɓa mǎa sǎwǎ oida ɓaɗa cawabimārēǎ.–

¹⁶Samuel jaureba panusia:

–¿Cārē cārēǎ mǎa iwidi ɓa? Ācōrēba ɓaɗa igarapeɗa ɓa ume dji quīrūda ɓesia. ¹⁷Idjia ɓara osia mǎneba jaraɗa quīrāca. Idjia ɓa israelerā boro baɗada jārīpeɗa ɓa ume baɗa Davia diasia. ¹⁸Idjia jaraɗara ɓa iǵǎ oé basía. ɓa amalecitarāra jūma quenaé basía idji quīrūbideba obida quīrāca. Mañ bēǎ idi ɓara jāwǎ o ɓa. ¹⁹Mañ awara Ācōrēba ɓaɗa, israelerā sida pilisteorāa poyabiya. Nu ɓara, ɓa warrarā sida mǎ ume beudarā panabadama panania.–

²⁰Samuel jaureba jaraɗa carea Saulora bio ne wayapeɗa egode ɓaesia. Idjira cacua norraɓari ɓasia ewari aba āsa diamasi bida ne coé baɗa bēǎ. ²¹Daubara wērǎ Saul caita wāpeɗa unusia idjira ne wayaaba cacua urea nūmɗa. Mañne jarasia:

–Mǎ, ɓa nezocaba ɓa bedeara iǵasia. Mǎ beadi adua ɓa jaraɗara mǎa jūma osia. ²²Mǎ djuburia ūrīdua. Mǎa ɓa paɗa maārī diaya comārēǎ. Mǎwǎ ɓara waya cacua ɓaɓaya nocoɗaa wāmārēǎ.–

²³Baribara Saulba coéana asia. Mañ bēǎ daubara wērāba, Sauloare ɓe bida jara panesidaa ne comārēǎ. Mǎwǎ jara panɗa carea Saulba ne coyada asia. Egode tabaɗaɗa cɗade āta chūmesia. ²⁴Daubara wērāba paca zaque boreguea ɓaɗa idji de caita erobasia. Mañ pacara beapeɗa djusia. Idjaba harinada ɓaratapeɗa paɗ dji ēsābiri neé ɓaɗa ābusia. ²⁵Mañra Sauloa, idjiare ɓeaa bida diasia coɗamārēǎ. Ara mañ diamasi ne copeɗaɗacarea Saulora idjiare ɓeaa sida jēda wāsidaa.

Pilisteorāba Saul beapeɗaɗa

31 ¹Pilisteorāda israelerā ume djōne wānapeɗa Guilboa eyaɗe israelerā zocārǎ quenasidaa. Mañ bēǎ israelerāra memenesidaa. ²Pilisteorāba Saulora, idji warrarā sida caidu ēpēsidaa. Mañne Saul warrarā Jonataɗa, Abinadáda, Malquisúa sida beasidaa. ³Mañbe Saul ɓama auɗuara djōsidaa. Enedramaba djōbadaba idjimaa cha ɗaɗa panɗa Saulora sucuasidaa. ⁴Mañ carea idji djōi careabema eronībabaría nǎwǎ jarasia:

–ɓa necora ēūtapeɗa mǎra su beadua. Mǎwǎ oéra jāɗ pilisteorā cacua wēāgoé tabeaba mǎra jidaɗapeɗa bio pua unubidia. Mǎwǎ oɗapeɗa mǎra necoba su beadia.–

c 28:18. 1 Samuel 15:3-28. **d 31:3.** *Cha ɗaɗa panɗa Saulora sucuasidaa.* Hebreo bedeade mǎwǎ ɓa ɓa. Griegode nǎwǎ ɓa: “Saulora bio ne waya ɓesia.”

Baribara Saul djõi careabema eronĩbabariba Saul beaira wayasia. Maã carea Saulba idji necoda ãta nũmãpeda ãrã ãaesia iduba beui carea. ⁵Saul djõi careabema eronĩbabariba maã unuside Saul caita abari quĩrãca idji neco ãrã su ãaesia iduba beui carea. ⁶Mãwã abari ewaride Saulora, idji warrarãda ùbea, idji djõi careabema eronĩbabarida, idjiare ðearã sida jũma beusidaa.

⁷Israelerã Guilboa quĩrãpe ða jewedade panabadaba, Jordaã do quĩrãrẽ panabada bida ùrĩsidaa pilisteorãba poyadapeda Israeldebema sordorãda memenesidada. Idjaba ùrĩsidaa Saulora idji warrarã sida beasidada. Maã carea maã israelerãra ãdji purudebemada ãyã mĩrũ wãcuasidaa. Maãbe pilisteorãra zedapeda maã puru ðeade panesidaa.

⁸Nurẽma pilisteorãba israelerã quenapedadamaa wãnapeda ãdjia nebia erobadara jũma jara pe wãsidaa. Maãne Saulda idji ùbeabema warrarã sida Guilboa eyade beu tapanãda unusidaa. ⁹Saulora obã tutadapeda idjia djõi carea erobadara edasidaa. Maãbe ãcara ãdji druadaa diabuesidaa Saul beudadebemada waabema pilisteorãa jaramãrẽã. Maã bedeara ãdji jawaba oda ãcõrẽ ðea dede, puru quĩrãpita bida jarasidaa. ¹⁰Maãbe pilisteorãba ne jũma Saulba djõi carea erobadara ãdji jawaba oda ãcõrẽ Astarte dede eda ðasidaa. Idji cacuara ãta jira ðasidaa israelerã puru Bet-saã mõgaraba auðu jũrã ca ðade.

¹¹Gala druade israelerã Jabe purudebemaba ùrĩsidaa sãwã pilisteorãba Saul cacuara osidada. ¹²Ara mãda dji sozarra ðeaba Saul cacuara edade wãsidaa. Jũma mã diamasi wãbadade Bet-saã purude jũesidaa. Maãbe Saul cacuara, dji warrarã cacua sida edaa edadapeda jẽda Jabedaa enesidaa. Mama ãdji cacuara babuesidaa. ¹³Mãwãnacarea ãdji ðawarãda edadapeda Jabede bacuru edre jou ðasidaa. Maãbe domia aba ne codãẽ basía.